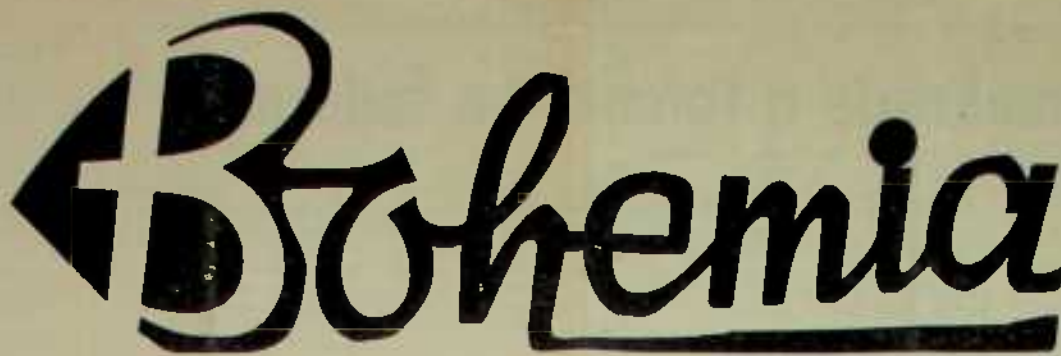

- Soužití demokracie a totalitry ve federaci.
- Čsl. státní občanství sudet. Němců.
- Pod dolarovým sluncem RFE.
- Svobodná tribuna čtenářů.
- Poctěno první cenou RFE.
- Zrcadlo domova.
- Zmizel M. Butor.
- Jednou větou...

VÝCHOD JEN MĚNÍ TAKTIKU

Je nutná revize dosavadního způsobu protikomunistického boje

Dne 20. t. m. byl uskutečněn pokus shození H-bomby z amerického letadla, což je důkazem, že US politika se nenechala ukolébat sovětskou diplomacií „nového kursu“ a že i nadále připravuje obranu proti jakékoliv budoucí komunistické agresi. Z toho důvodu je cílem sovětské zahraniční politiky oficiální návštěva v Bilem domě, jak to konečně B. & Ch. také v Londýně bez obalu prohlásili. Přes hovory Anglie a Francie s Moskvou, které mimo otázky kulturní a hospodářské nepřinesly žádných podstatných změn v poměru mezi Východem a Západem, je USA příkladně odolná vůči všem sovětským návrhům. Sověty však neustále stupňují svoji plánovanou politickou ofenzivu vůči západní protikomunistické frontě a to nejen v permanentních změnách své vnitřní politiky, nýbrž i v průběhu taktické využití všech slabých bodů západní politiky.

Návštěva B. & Ch. v Londýně, která dokázala pevnost anglického postoje, byla zkalena zbytečnou aférou „potápěče“ Crabba. Velká Británie má vedle otázky Cypru zase další starosti se Singapurem a ani zdánlivý klid na Blízkém Východě nemusí mít dlouhého trvání, když zásobování zbraněmi Egypta převzalo i Polsko a Rudá Čína. Návštěva francouzského min. předsedy Molleta v Moskvě nesplnila rovněž očekávání Sovětů, i když políže v Africe se staly chronickou nemocí francouzského kolonialismu. Francie, stejně jako Anglie, nejsou ochotny vzdáti se západního stanoviska o sjednocení Německa, které má být provedeno současně v rámci západovýchodní odzbrojovací akce. Proto překročil SSSR po ztroskotání londýnské odzbrojovací konference samostatně ke snížení stavu své armády o 1.200.000 vojáků, aby již jen z propagačních důvodů donutil Západ k podobným činům. V zásadě je to pokus o odzbrojení, aniž by byla řešena německá otázka. A opravdu, o něco později vyhlásila rovněž i Anglie obdobné snížení o 120.000 mužů. Mimo to však sledují Sověty touto politikou zřejmě rovněž redukci určeného stavu 500.000 mužů západoněmecké armády a různými taktickými změnami utvrdit i samou západoněmeckou veřejnost v tom, že není třeba pospíchat s výstavbou armády. Německá spolková republika, která se stále jeví jako jedna z nejodolnějších evropských zemí vůči sovětským vnuzdilům, se stává opět středem mnoha útoků sovětské zahraniční politiky, což však neznamená, že se Sověty nesnaží o přeorientování oficiální západoněmecké politiky. Proto Titův zástupce Vukmanovič-Tempo dokazoval při své návštěvě v Bonně „věrohodnost a opravdivost nového sovětského kursu“. Stává se již pravidlem, že kde Sověty na Západě nemohou přesvědčit, tam posílají zástupce komunistické Jugoslaviie, která dnes hraje SSSR spojitelského advokáta, jako na př. Tito v Paříži.

Nechceme popírat a konečně na Západě není o tom celkem sporu, že v Sovětském svazu i v satelitech dochází k určitým změnám. Jde však o to, jsou-li tyto změny pouze taktické, aby zmenšily mezinárodní napětí, které ani Sovětům neprospívá, anebo zda se jedná o použití nové cesty k pronikání komunismu na Západ. V každém případě to však nutí protikomunistickou frontu k revizi dosavadního způsobu protikomunistického boje a k důkladnému studiu nových poměrů za „železnou oponou“.

Pařížské zasedání NATO se již s novou situací vyrovnalo a vedle spolupráce vojenské navrhují i spolupráci politickou a hospodářskou.

Důsledky XX. sjezdu KSSS pronikají na všech sektorech vnitřní politiky Sovětského svazu včetně satelitů. Uvolnění — liberalisace — závislá však stále na marxisticko-leninské základně a po 38 letech komunistického režimu dochází k definici o právním postavení člověka, s problematickým slihem, že bude zachována.

TAŽEME SE DR. ALICE MASARYKOVÉ

Jelikož komunisté si opět začínají přisluhovat jménem T. G. Masaryka, takže se dnes veřejně Dr. Alice Masarykové, zda je pravdivou či lživou zprávu, již svého času komunisté uveřejnili, že v r. 1923 dostala od svého otce dar Kč 2.050.000.—. Tažeme se, neboť náš politický exil má právo zvědět konečně pravdu, jak bylo vlastně naloženo s penězi amerického fondu, poskytnutými amer. krajany na odbojovou činnost. Tažeme se přímo Dr. A. Masarykové, poněvadž komunistické tvrzení pro nás není a nemůže být tvrzením věrohodným. Odpověď Dr. Masarykové otiskneme, případně sdělíme exilní veřejnosti její stanovisko.

Varujeme před návratem do rudé CSR!

Do 18 měsíců mají být zrušeny sovětské koncentrační tábory, maďarští soc. demokraté jsou propuštěni z věznic, v Polsku je amnestováno 30.000 politických vězňů, na sjezdech spisovatelů jsou dovolovány odvážné projevy, satelitní státy mohou v některých podřadných otázkách hledat vlastní řešení, hraniční překážky a opevnění jsou odstraňovány, atd. Tyto změny uvádějí mnohého západního pozorovatele, který byl protikomunistickou špatnou propagandou mylně informován, ve zmatek.

Zájezdy do SSSR i jiných komunistických států jsou stále častější a návštěvníkům je uka-

zováno jen to nejlepší. Tím jsou mnozí tak dalece ovlivněni, že po návratu se mnohdy stávají bezděčně zástupci koexistence mezi Západem a Východem. Na zájezdy jsou zváni politkové, žurnalisté, průmyslníci, dělníci, studenti věděteli o pod., m. j. i ředitel BBC.

Je nutno se dívat na dnešní situaci za „železnou oponou“ střízlivě a mít při tom vždy na paměti, že „nový kurs“ přináší sice mnohé změny a dokonce i ulehčení obyvatelstvu, ale v zásadě zůstává stále stejný, t. j. komunistický, jen s měnící se taktikou: účel světlí prostředky

VI. Pekelský.

K činnosti valutových spekulantů

Pražský tisk uveřejnil 24. 4. t. r. články o dopadení valutových spekulantů. Uvádí řadu firem, které ony spekulace prováděly. Na prvním místě uvádí torontskou firmu „World Overseas Service“, jejíž majitelem je nár. socialista J. Sharoun (Sharoun), „přímý exportér“ balíků a peněz do rudé CSR, a dále firmu „American International Trading Comp.“, jejíž majitelem je Jos. Novotný z N. Yorku.

Proč záležitost věnujeme tak výraznou pozornost? Kdyby se jednalo jen o poškozování zájmů rudé CSR, bylo by to v naprostém pořádku. Ze zpráv pražského tisku je však zřejmé, že ony firmy poškozovaly v první řadě exulanty o jejich těžce vydělané dolary a hlavně ohrožovaly bezpečnost příjemců peněz v CSR. Ony firmy braly v Kanadě a v USA od krajanů dolary a slibovaly jim, že je proplatí příjmem v CSR v Kes a v kursu dvakrát tolik vysokém jak platí banky. Svou podivnou nabídku odůvodňovaly tím, že přý pracují bez prostředníků a tudíž s nepatrnou režií. Jak nyní uvádí komunistický tisk, byla v CSR zatčena řada osob, které tyto peníze poukazy převáděly. „Svobodné slovo“ 26. 4. t. r. k případu píše: „Tak na př. Ing. Tomašov odeslal v několika případech jen nepatrné částky a po odeslání lašoval potvrzení pošt. poukázky na tisícové sumy. Zahraniční firmy pak podle „potvrzenek“ účtovaly s odeslateli. Jejich příbuzní v CSR však vykazované částky neobdrželi.“ 35 letý Ing. Tomašov byl odsouzen na 6 let, V. Blau na 5 let vězení; dále byli zatčeni 48 letá B. Novotná, 45 letý J. Soukup, pošt. úředník, 51

letá M. Kováčová, 45 letý býv. klenotník Z. Mrázek a j. Všichni z Prahy. K tomu kom. tisk dodává, že trestného činu se dopustili rovněž i všichni příjemci těchto pašovaných peněz. Tažeme se: Jak k tomu přijdou nevinní lidé doma, aby byli taháni po soudech, zavírání a v nejlepším případě „jen“ pokutování proto, že nějaký Ilja Sharoun chce ze současného neštěstí národa i exilu vytřískat co nejvíce dolarů na blahobytný život? Proč neupozornil zájemce v exilu, že příjemci jsou tím vystavováni nebezpečí zatčení? Proč předstíral, že se jedná o převody nezávadné?

To však není jediná otázka, která se v případě pana Sharouna vynořuje. Jsou zde ještě otázky dvě. Neméně závažné:

1) Jak to, že rudá Praha zakročila až dnes? Jak to, že dohoda mlčela, ač I. J. Sharoun ve svém reklamním časopise již roky inseruje, že zprostředkovává zasilání dolarů do CSR v kursu dvakrát tak vysokém, než proplácení banky? Kdo ho v CSR kryl? A proč ho kryl? Nebo snad poskytoval některý z jeho dalších prostředníků rudé Praze takovou protihodnotu v jiné formě, že se rudé Praze ještě vyplácelo mlčení?

2) Jak to, že Sharounova firma byla snad ještě před rokem na veletrhu v Torontě Ont. pražskými zaměstnanci čsl. státního zájemcům doporučována jako firma, jež vede jejich čsl. výrobky?

Je na panu Sharounovi, aby zodpověděl exilní veřejnosti uvedené otázky!

Historie učitelkou národa

JOSEF TŘEBEŠKA

Nahlédneme-li do dějin a uvážíme-li, jaké místo zaujímá komunismus v historickém vývoji lidstva, dojdeme k závěru, že komunismus je v nejednom překroucením a zkomolením křesťanských zásad.

Je znám názor Konráda Algermissena, jenž pokládá komunismus za nejnovější odpad člověka od Boha, od Krista, od Cirkve. Rebelle proti Bohu zapouští kořeny odporu proti Cirkvi, která jest stálým pokračováním vtělení se Syna Božího. Algermissen má na mysli protestantismus, který přetřel pouto s Cirkví. Než můžeme jít dále a přijít k dějinám k prvnímu schismatu cirkve orientální od Cirkve katolické. Schismatici jsou s protestanty zajedno, když otevřeně negují viditelnou Cirkve, namlouvajíce si, že mezi Bohem a člověkem netěbe žádného prostředníka.

Osvícenství tvrdí, že Ježíš Kristus není Bohem, naturalismus pokládá náboženství za obyčejné, přirozené patrimonium. Odtud se člověk pomalu dostává k přímému odpadu od Boha: v materialismu dialektickém a historickém nastává radikální převrat hodnot. Na trůn, s kterého se odstraní Bůh, nastolí se revoluční člověk rebelant, honosící se svými absolutními právy. Proces zbavení se Boha koná se ve jménu osvobození. Začne se osvobozením člověka od autority římského biskupa, papeže pak se prohlásí osvobození od Cirkve, od Krista. Tak na místo pravé svobody nastupuje nová otroctví, lidským dějinám dosud neznámé. Vykořisťuje se nejen jednotlivce, nýbrž celé kontinenty a celé národové, vydáni na pospas a libovůli malé, absolutistické smůle.

Mezi křesťanstvím a komunistickým systémem není možný kompromis. Komunismus se ponejvíce šíří v masách lidu, jehož život není prochnut pravým duchem křesťanským. Přichází na mysl diagnosa světa pohanského, již učinil sv. apoštol Pavel v listě Římanům (1. 21-23): „...nemají omluvy. Neboť ač poznali Boha, neoslovili ho jako Boha ani mu nevzdali díky, ale upadli do pošelilých myšlenek a

jejich nerozumná mysl se zatemnila. Právili (o sobě), že jsou moudří, a stali se pošelilci. Zaměnili totiž slávu neporušitelného Boha za zobrazené podoby: porušitelného člověka, placiva, čtvernožců a plazů.“

Lidstvo nemůže beztrestně zamítnout a zapomenout na příchod a pobyt Boha na zemi. Bůh a společlověk, Syn Boží, byl, je a bude jedinou oporou lidstva v životě sociálním a mravním: vždyť přišel, aby obnovil a stanovil harmonický řád mezi člověkem a Bohem. Proto andělé pěli při narození Páně: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!“ Člověk, který si libuje v technickém pokroku, věří v dějinné poslání komunismu a v možnost spojení s komunismem, se mýlí a dočká se jen a jen hořkého zklamání řádu proti přírodě, který není s to vzdát poctu Bohu a přinést člověku pravý mír a pokoj.

Další zatčení a další rozsudky

Pražský tisk přinesl 13. 5. t. r. zprávu, že byla pozatýkána „špiónážní organizace amer. rozvědky“, s níž přý spolupracovali i 28. letý JUDr. Boh. Perutka z Ostravy, 56 letý úředník ČSD v. v. Rud. Pejša z Prahy a jeho 26 letý syn František. Čsl. tisk přinesl 6. 5. t. r. zprávu, že v dubnu m. r. byl při přechodu čsl. něm. hranice zastřelen čsl. strážník Bedřich Lorenec ml., který se svým otcem Bedř. Lorencem byl majitelem textilní továrny ve Varnsdorfu přý vedl špiónážní skupinu v CSR. Jež byla nyní pozatýkána a jejímiž členy přý byli Valtr Kosina z Teplic s manželkou Albertinou, býv. továrník Mil. Cervinka z Týniště nad Orlicí, býv. živnostník Jan Ježek s manželkou Věrou a Jos. Ježek z Prahy 12, býv. obchodník Fr. Bezecky z Prahy, býv. řed. Imetry Fr. Marek z Prahy I, Krejčí Ant. Pohl z Prahy I,

NA PRANÝŘ

A. Krčmářek byl v Clevelandě odsouzen na 5 let do vězení. Byl uznán vinným jako vedoucí amer. komunistů z pokusu násilně svrhnout demokracii vládu USA. Proti rozsudku podal ještě s dalšími 4 spoluodsouzenými odvolání. Francouzská policie učinila u příležitosti poslední návštěvy komunistického maršála Tita v Paříži m. j. i následující „bezpečnostní“ opatření: pro přechodnou dobu uvěznila řadu jugoslávských exulantů, žijících ve Francii, dalších 80 deportovala na ostrov Korsiku a další se museli dvakrát denně hlásit u policie. Ve svět. tisku byly uvedeny dokonce názory, že toto neslýchané omezení osobní svobody demokratických exulantů bylo provedeno na žádost rudého maršála Tita. Stan. Nachman (50 letý), býv. číšník z pražské Lucerny, v hádce zabil v Melbourne Australie sekerou 32 letého Otta Kalinu, jenž bydlel v Nachmanově domě v nájmu. Po činu se oběsil. Nachmanova choť při hádce opustila dům a vrátila se až druhého dne. Sta spat, aniž věděla, že v sousední místnosti jsou dva mrtví. V Gary/USA, byla odhalena zpronevěra 18.000 dolarů, již se dopustila Alice Blanárová, jako úřednice fy Edwards v East Chicago/Ind. Záhy poté byly odhaleny šekové podvody jejího muže JUDr. Karola Blanára. Jmenovaný odcizil 5. 11. 1955 šekovou knihu Federal Credit Union zaměstnanců fy Edwards Valve Incorporated v East Chicago, sám si šekové formuláře vyplnil, orazítkoval, padělal podpis pokladníka a v 11 případech jimi platil, čímž poškodil majitele bankovního účtu o 1.420.— dolarů. Tak skončili oba manželé Blanároví za mřížemi. Do USA byli připuštěni v r. 1950. Dr. Blánár byl na Slovensku vedoucím funkcionářem Strany slobody a v exilu velkým stoupencem Rady svob. Čsl.

Jen zevšednět mně nedej, Bože,
v tu píť, již mělš mi svou láskou;
to raděj smrt, smrt desaterou,
než býti hrobem s lidskou maskou.

Být člověkem a přec jím nebýt,
nic nemít, co je duši svato,
bez lásky, bez jara a touhy,
a v srdci chlad a nezahřáto!

Vítězslav Hálek.

Pražští komunisté opakují doslova po kremelských učitelích, že v dnešní době velikého úsilí našeho lidu na cestě k socialismu stává se i nová historická věda, postavená na vědecký základ marxismu-leninismu, důležitým nástrojem výchovy lidu v duchu socialismu. Aby naše dějepisce mohlo splnit tento velký úkol, čeští komunisté tvrdí, že je třeba odhalit snahy českého buržoasního dějepisce, nutno očistit naši historickou vědu od stop a vlivu reakčního dějepisce, jehož hlavním půstitelem a představeným byl universitní profesor Dr. Josef Pekař. Pomáhají si při tom výroky profesora a prvního presidenta CSR T. G. Masaryka.

Komunistické opanování naší vlasti stoprocentně dosvědčuje, že náš národ, má-li se dožít lepší budoucnosti, než jsou dny a roky, kterými prošel od r. 1945, pak je třeba, aby mu jako program byl dán do vínku nikoli Masaryk a Beneš, nýbrž Pekař, jak napsal v časopise „Lumír“ 3. listopadu 1938 docent českých dějin na pražské universitě Dr. Zdeněk Kalista. Ano, více! Je nutno, aby svět uznal, že Kristus je Syn Boží, bez něhož se hrouť soustava sociální mravní a hospodářská.

býv. plk. Al. Pokorný, manželka Anna a syn Václav z Prahy 6. Pro podvody byla zatčena L. Janouchová z Prahy 2, Legerova ul. „Kulak“ Vokurka z Osnice okr. Praha-vých. byl i se svou ženou odsouzen na 5 let do vězení pro zatažené zásoby obilí. V Praze byl zatčen povozník Jan Melichar, že okradl zákazníky při rozvázení uhlí o 235 metr. rentů. V Praze byl odsouzen pro krádeže 19 letý Jiří Snek z Ostravy-Kunčic. Jan Pešek z Chotyně na Liberecku byl zatčen pro loupežné přepadení. Při přestřelce s SNB byl zabit A. Fisher z Kolína L. Pro „černé“ obchody byl uvězněn 36 letý býv. obch. zást. V. Lidický a jeho společníci býv. továrník J. Kaprnoška, B. Dostál, P. Vitek, J. Hofman. Vedoucí Bazaru a j. V Praze byl pro 20 případů vloupání odsouzen na 4 roky vězení 34 letý Jos. Siech, jenž bude po odsezení trestu vyhoštěn z CSR.

Soužití demokracie a totality ve federaci

UNIV. PROF. DR. R. WIERER

Nedávny projev Churchillův pro vstup Sovětů do NATO znovu učinil zajímavou, zatím teoretickou otázku, zda je možné soužití demokracie a totalitního systému v jedné federaci.

Problém soužití různých vládních systémů ve federativním útvaru se objevil poměrně velmi pozdě. Dřívější federální spolkové státy znaly sice spojené monarchických a skoro monarchických dílčích útvarů s útvary republikánskými, než i zde — v Nizozemí před r. 1795 a ve Švýcarsku v případě kantonu Neuchâtel r. 1814/18 — šlo o velmi volné spojení systémů nepřiléhálo od sebe vzájemně. Podobný případ existoval v letech 1867—1918 za Bismarckovy říše, kdy tři městské severoněmecké republiky v celku dokonale spolupracovaly s ostatními monarchickými spolkovými státy.

Náš moderní otázka však zní už teoreticky a teprve prakticky zcela jinak. Volná federativní spolkovitost t. zv. spolků států teoreticky umožňuje, aby v takové spolkovitosti se sdružily i režimy silně protichůdné, jako jsou demokracie a totalita. Jelikož rozhodnutí o společných záležitostech připadá zástupcem jednotlivých členských států, kteří hlasují a rozhodují přesně podle instrukcí svých vlád, nenarazí rozdílné systémy při rozhodování bezprostředně na sebe a tak z dánílivé je možné, aby demokracie i totalita vedle sebe existovaly, ba i spolupracovaly. Nynější Organizace spojených národů je volným spolkem států, jenž sdružuje demokracie, jakož i komunistické totalitní státy a přitom tato organizace navenek funguje docela dobře. Ve skutečnosti však vidíme, že téměř každý plodný námet je sovětským velmocenským větrem v záplati zneškodněn tak, že UNO v některých oborech své organizace je docela jistým krokem zpět proti byt. Společnosti národů. I kdybychom si představili organizovaný spolek evropských států, nemohli bychom s dobrým svědomím takovému útvaru dít v odně prorokovat plodnou výkonnost, a to i v tom případě, kdyby jeho zastupitelský rozhodující spolkový orgán se měl usnášeti většinou hlasů a nikoliv jednomyslně. Pro každého střízlivého pozorovatele je nepochybné, že by komunistické státy v takové evropské organizaci prováděly až již přímou nebo nepřímou obstrukci a že by tím přivodily alespoň snížení praktického významu takového spolku.

Jestliže se nyní obrátíme k možnosti vytvoření spolkového státu, případně nadstátu — ať již celoevropského nebo jen oblastního —, složeného ze států demokratických, totalitních a případně i autoritativních (států, které sice uznávají meze státní moci, zamítají však parlamentarismus t. j. zodpovědnost vlády zákonodárnému sboru, parlamentu), shledáme, že zde jsou uvedené nesnáze ještě daleko větší, než při pouhém spolku států. Spolkový stát (federace), má-li být vnitřně pevným a výkonným, potřebuje jednak zastupitelský sbor unitaristický (jednotlivý) t. j. spolkový sněm, jednak spolkovou radu, případně senát, jako orgán zastupující dílčí státy jako takové. Vládní a výkonná moc může být i svěřena buď or-

gánu, volenému všemi voliči (jako v USA prezidentovi) nebo orgánu, zodpovědnému spolkovému sněmu (jako kanceléři a spolkové vládě v dnešní Spolkové republice německé) anebo konečně může být svěřena orgánu, závislému na spolkové radě (tak říšský kanceléř v Německu 1867/1918). Spolkový sněm má být zástupcem lidu celé federace a musí být i důsledkem toho volen podle volebního řádu velkou jednotnou ve všech dílčích státech. Je pochopitelné, že by v eventuelním celoevropském parlamentě vznikly jisté nesnáze již s volbou zástupců v nynějším Španělsku. Než prakticky by tato nesnáze znamenala nic proti nepřekonatelným obtížím, které by kládla totalitní komunistický režim ve státech svého bloku, které by proměnily „svobodné“ volby do spolkového sněmu na svém území v nejmenší blok spolu s několika komunistickými, případně komunistickými poslanci ze států svobodné Evropy při nejmenším všechny plodné námety evropské spolkovitosti zmařil i kdyby nedošlo k zrušení polovice všech mandátů spolkového sněmu.

V oboru moci vládní a výkonné by vedla federace totalitních a demokratických států k obtížím daleko většími a naprosto nepřekonatelným. Je jasné, že by v čele evropské či

jen oblastní spolkovitosti nemohl stát prezident, obdařený tak silnou pravomocí jako prezident v USA. Kdyby nyní se organizovala vláda takové federace, zodpovědná ať již spolkovému sněmu nebo spolkové radě, opakovaly by se v případě, že by komunisté byli početně slabší, známé obstrukční manévry ze shromáždění UNO, ovšem v silnějších měřítku, anebo v případě, že by komunisté byli buď silnější nebo kdyby byli aspoň zastoupeni přímocně ve spolkové vládě, by došlo alespoň k pokusům opakovati „náš“ osvědčený recept z února 1948.

Posuzujeme-li docela střízlivě vyhlídky takové společné federace, nemůžeme přehlédnouti ještě jednu velmi závažnou skutečnost, t. j. naprosto bezpečnou a zásadní neochotu komunistických států prováděti na svém území usnesení a rozhodnutí spolkových sněmů, případně vlád, které by komunistům nebyly po chuti.

V celku můžeme říci, že praktické fungování spolkového státu, složeného ze států demokratických a totalitních je v zásadě nemožné, kdežto fungování spolků států (t. zv. konfederací) podobně složeného by narazilo na takové obtíže, jež by vlastně znemožňovaly dosažení cíle, který zakladatelům takového spolku států tanul na mysli. Nakonec nezapomínejme na zdánlivě tuctové poučení, odvozené z názvu „federace“. Jako federace je odvozena od latinského slova *fidere* — věřiti, důvěřovati —, tak nemůže existovat opravdová federace bez vzájemné těbas i omezené důvěry!

Hamilton vyhrožuje

Čsl. nář. sdružení v Kanadě, odbočka Hamilton, má nové vedení Vostřez-Hásek, jak vidno z oběžníku č. 10. Nepraví se, bohužel, kolik členů bylo na letošní valné hromadě přítomno. Oběžník čini jménem nové vedoucí dvojice psychický nátlak na nerozhodné členy a zastrašovací metodou zakazuje: „oslabování vnějšího významu krajařských demokratických organizací“, zapomíná na fakt, že organizace, která na p. v Hamiltonu nesdružuje ani 10 % krajanů a v celé Kanadě dnes už méně než 1 %, není organizací demokratickou, hodlá-li hovořit jménem ostatních. V jednom z dalších bodů provedeného oběžníku zakazuje „veřejné kompromitování oprávněných představitelů krajařských dem. organizací v Kanadě“, čímž míní asi vyloučení Háška ze živnostenské strany, jak bylo před časem publikováno, nebo vyloučení Burgersterna z farnosti v Torontu. Stejnou pozornost budí i laisistický názor podepsaných, zakazující „zamítání nebo oslabování důraznosti protestních či informačních resolucí a písemných podání na veřejná místa v demokratickém západním světě“. Krajane, zejména v Torontu a Montreálu, s nelibostí odmítají onen tón, jímž představitelé skupinky několika osob snaží se nako-mandovat sami sebe za vedoucí čs. odboje v celé Kanadě; doporučuje se více křesťanské skromnosti chlapcům, hovořícím o apoštolátu

v CML i mimo ni. Oběžník v uvedené formě je destruktivní činnost, rozraccující veřejnou morálku a popírající v zásadě kanadskou demokracii uznané právo na veřejný projev svobodného přesvědčení. Oběžník dokazuje, že zájmy ČsNS i hamiltonské skupiny jsou odlišné od zájmů země, v níž je vydáván. Není divu, že obliba ČsNS v Kanadě dále nezadržitelně klesá. J. S., Kanada.

JAK SE TO DĚLÁ V KANADĚ!

„Samozřejmě, o resoluci se nehlasovalo a nikdo k ní též nemohl vyjádřit svůj souhlas neb nesouhlas, protože po jejím přečtení byly zahrány hymny a šlo se domů.“ — (Pozn. red. „B“). Tato perlička k resoluci IX. sjezdu je vyňata z vlastnoručně psaného, v archivu „Bohemie“ uloženého dopisu jednoho z členů ČsNS a delegáta v Ústředí ČsNS.)

ARCHIV BOHEMIA

Prosíme všechny naše přátele, mající jakýkoliv archivní materiál (staré noviny z ČSR, protektorátní, z doby 1945—50 či exilní — i jednotlivá čísla —, polit. brožury a knihy), aby nám laskavě sdělili, neboť vše potřebujeme pro náš archiv.

Čsl. státní občanství sudet. Němců

DR. OLDŘICH K. OBERLAND

Opakované pokusy členů Rady svob. Čsl. o dohodu se sudet. Němci poukají v poslední době na sebe pozornost veřejnosti. Zvědavost stoupá uměrně k zrychlenému tempu změny taktiky věrejších Němcobijců, jejichž osobní zodpovědnost za osud sudetských Němců klíží se s trestní jejich odpovědností za porušení všeobecných principů i jednotlivých norem československého trestního práva, řešení německé otázky vyvolaným. Překvapením však je, že se hledají české, jak k česko-sudetským, Wiesbadenské dohodě ze 4. 8. 1935 přivést dodatečně i podpisy reprezentantů Rady, když už nebude lze onu dohodu zrušit a nahradit novou. Ve válece hlásané Benešovo heslo, které bylo Radě svob. Čsl. dobře ještě před tekem, totiž že dobrý Němec je jen matvý Němec, upadá poněkud v zapomnění.

Stalin je vinen

Vláda Sovětského svazu prohlásila Stalina za nepotřebnou veteš. Je prostě vinen vším a všude, lidí logikou Rady je Stalin jediným viníkem i v ČSR. Ne tedy už Beneš a jeho ministři, ne vykonavatelé stalinско-benešovské politiky, ne spisovatelé, jejichž názor na vraždění sudetskonočeckých žen a dětí je uvěřitelný v Peroutkově knize „Tak nebo tak“ („Revolution (v ČSR) byla nezbytná, dějinná, přirozená a čestná a přišli pokolení budou spokojeni žít z jejich výsledků... Je třeba, aby každý jednov mohl říci s hrudstí: byl jsem při tom, pomáhal jsem!“), ne místopředsedové vlády a ministři, jejichž usnesení byla při odsunu vykonávána, ne poslanci, usnášející se na zákonech, kryjících genocidu — ne oni, lisikráte ne. Všechno to zavinit jen jen oskličivý, vonsatý dědek Stalin, jemuž jsme museli dělat, co jsme mu na očích viděli...

Není to však vlastně doznání, že čsl. vláda byla jen pouhým nástrojem, pracujícím v zájmu cizí mocnosti na území států? Není to přímo již doznáním hned několika skutkových podstat trestné činnosti, označené za zločiny podle zákona na ochranu republiky z r. 1923? Stalin je vinen, opakuje po Sovětském svazu i Rada. Což nevzpomínají, jak dotíral státní prokurátor na členy protektorátní vlády otázkami: „Nesouhlasili jste s tím, co se dělo, proč jste z vlády neodstoupili?“ A odsuzující rozsudky byly pak vyhlášeny jménem republiky.

Právo mezinárodní či vnitrostátní?

S postupem času stále nezadržitelněji vtírá se otázka, zda a jak dlouho lze ještě udržet stav vysídlených sudet. Němců, a jak vlastně nahlížet na poměry po stránce právní. Právě před rokem uveřejnil pisatel studii na toto téma a zdá se, že s úspěchem, neboť náhlá změna taktiky Rady i Peroutky dokazuje, že

právní poradci byv. politických velčin dospěli k názoru, že ve jménu čsl. demokratické republiky nelze nadále hájiti odsun vůbec. Jako puma působilo na mnohé lehcejší zjištění, že odsun byl nejen z čsl. právního hlediska závazitelný, nýbrž že provádětelé odsunu dopouštěli se činnosti, prohlášené čsl. ústavními zákony za trestnou. Pokusy, které se děly až do té doby, opíratí názor na odsun o právo je mezinárodní, nemohly na žádné straně vésti k úspěchu, neboť mezinárodní právo nemá moci derogovati právo vnitrostátnímu, nýbrž aby bylo vůbec v tom kterém státě proveditelné, vyžaduje receptce zákonem toho kterého státu.

Zde je tedy onen výchozí bod, z něhož nutno rozhodnouti, podle kterého právního řádu budeme věc posuzovati. Všeobecně dnes již přiznávaný názor na restituci práv sudet. Němců vyžaduje ještě vyjasnění, zda ztrátili čsl. státní občanství před koncem války, po něm, po provedeném odsunu nebo zda jsou po stránce čistě právní státními občany čsl. podnos.

Čsl. právo hovoří

Bez ohledu na fakta historicko-právní, která nás poučují o více méně vničeném přijetí státního občanství sudet. Němci po vojenské akci v listopadu 1919, je nesporné, že v r. 1938 měli řádné čsl. státní občanství všichni sudet. Němci a že žijící v ČSR požívali všech ústavních ochran jako ostatní občane státu. Abychom mohli nestranně posouditi státní občanství sudet. Němců, musíme mít na zřeteli faktum, že právní existence Československa podle zákonů tohoto státu nepřestala okupací jeho území nepřitelem. Činy nepřitelem násilně na okupovaném území vykonané nezakládají pak dle čsl. práva žádných právně závazných poměrů. To znamená, že po skončení okupace nastává automaticky návrat k původním ústavně-právním poměrům a tak tomu mělo být i v r. 1945. Nestalo-li se tak, pak okupace dosud trvá, i když se okupant změnil.

Kdybychom přijali hledisko, porušujeme strukturu právního řádu a nastolovali bychom řadu nekonečných zmatků, z nichž pravděpodobně nebylo by v dohledné době východiska. Je pravdou, že paragraf 4 odst. 3 ústavní listiny z r. 1920 stanoví, že občan nebo poddaný cizího státu nemůže být zároveň čsl. státním občanem, a sudet. Němci, jimž bylo Hitlerem uděleno státní občanství cizího státu hromadně, ztratili tudíž v té době státní občanství československé. Ovšem nejen sudet. Němci, nýbrž po nich i Slováci byli postiženi toutéž ztrátou

státního občanství a konečně i Češi ztratili čsl. státní občanství nabytím státního občanství Protektorátu Čechy a Morava

Oddělování osudu státního občanství sudet. Němců od státního občanství ostatních národnostních skupin obyvatelestva odporuje však nejzákladnějšímu principu spravedlnosti a pilní interní svobody v ČSR, vyjádřenému paragrafem 128 ústavní listiny takto: Všechni občane ČSR jsou si ve všech ohledech rovni před zákonem — požívajíc stejných občanských a politických práv bez ohledu na rasu, národnost nebo náboženství.

Podává se tudíž, že při posuzování stát. občanství sud. Němců nemůžeme abstrahovati od nejzákladnějších norem zákonných, ale ani od všeobecného právního názoru na násilím přivedený stav okupace pohraničního území Hitlerem, stejně jako od názoru na neplatnost všech ústavně-právních změn, přivoděných válečným násilím se strany cizí mocnosti. Po stránce právní důlnu tedy diviti se na otázku cizího státního občanství sudet. Němců stejně jako na nabytí cizího státního občanství Čechů, Slováků a jiných národností z ČSR. Není pak sporu o tom, že i sudet. Němce postihuje v jejich státním občanství podle čsl. práva tentýž osud, jako ostatní občany státu jiných národností.

Čsl. státní občanství sudet. Němců dosud trvá

Monimentem skončení okupace Československa nastává automaticky zavedení právního stavu z r. 1938 a automaticky nabývají státního občanství ČSR i všichni oni sudet. Němci, kteří je pozbyli násilným činem Hitlerovým za mnichovské krise. Benešovi právníci věle s Dr. Jar. Stránským nebyli na výši, když mu na rozkaz připravovali pověstné dekrety o trestání Němců, Mařarů, kolaborantů a zrádců, snažíce se ospravedlniti persekuci německých spoluobčanů důvody podle čsl. práva nepřipustnými. Jsouce si vědomi právnícké slabosti podkladu k protizákonnému trestání nevinných žen a dětí — včetně nenarozených —, podložili argumentaci ztrátou čsl. státního občanství. Neuznali nás druhý odboj za hranicemi ani doma mnichovský diktát, vyplývá z toho, že sudet. Němci přestali být čsl. státními občany jen na dobu trvání násilí — totiž na dobu připojení Sudet k Říši Hitlerově. Jestliže na Benešův příkaz byla prohlášena neústavní ztráta čsl. občanství sudet. Němců za definitivní, dopustili se i v tomto případě všichni zúčastnění porušení čsl. právních norem, odmítající koncepci, pro niž od r. 1938 byl národem veden boj. Z hlediska čsl. práva není na světě moci, která by mohla odejmouti sudet. Němcům nárok na restituci čsl. státního občanství ex tunc.

JEDNOU VĚTOU...

V uprchlickém táboře Hohenkaserne v Lands-hutě-Německo byla 24. 4. t. r. vyvěšena následující vyhláška: „Prosíme obyvatele tábora, kteří mají úmysl se navrátiti do své vlasti, aby se přihlásili u velitele tábora. Hlášení budou projednávána důvěrně.“; vyhlášku podepsal Kallfelhuben, vedoucí tábora. * Trenérem fotbalového mužstva v Beziere/Francie je J. Humpal, býv. hráč SK Bafa Zlin. * Dr. Jar. Měšťan připravuje vydání 2. svazku básní. * Boh. Sudík z Cieveiandu navštívil Chicago, aby tam posílil značné otřesenou posici agrárníka Martina Hrabíka. * V. L. Borin, který je činný v australských odborech, vydal v květnu t. r. 1. číslo bulletinu „New Country“. * V Chicagu zemřel 65 letý Ad. Kačer, předseda Čsl. nář. sdružení v Americe, jež silně podporuje dnešní komunistický režim v ČSR. * Fr. Runza, slušně známý nář. soc. harcovník z Berlína, a do konce r. 1935 ředitel AFČR v Mnichově, je žalován u zemského soudu v Berlíně českými uprchlíky pro urážku na cti, ublížení na těle atd. (ještě dozvuky jeho „osvobozovací“ činnosti v Berlíně, kde při schůzích „Sdružení“ jeho milicionáři utvrzovali své parajácké nadšení „masarykovským mlékem“ z pultů a štámpíat, aby tím silněji mohli ukuřičet nebo i fyzicky zdeptat nespokojenou reakci; Fr. Runza nyní žádá 12. trestní komoru zemského soudu v Berlíně, aby mu bylo přiznáno chudinské právo, protože je „prý“ nemajetný a bez zaměstnání, s měsíční podporou DM 170.40. * Fr. Runza, který se snažil získat vedoucí místo v redakci RFE, byl odmítnut, i když nakonec mnoho slevil a byl ochoten přijat jakožto podřadné místo. * Magazin „Industria Textil Sud Americana“ (Buenos Aires — leden březen 1956) otiskl odborný technický článek od ing. Jindř. Jelínka. * Pap. prelát Dr. Jos. Bezdiček vedl delegaci Křesť. akademie, která byla přijata v krátké audienci u sv. Otce Pia XII., přičemž mu předala blahopřejnou adresu českých intelektuálů. * Otto Pick, býv. personální šéf RFE v Mnichově, je snad spolujátelem mnichovské kavárny „City-Pick“. * Učitelka Martinková z doplň. české školy v Londýně emigruje do USA. * Mnichovský rozhlas vysílá 15. 5. t. r. půlhodinovou relaci H. Hupky o táboře Valka, v níž m. j. mluvila i řada uprchlíků z tábora Valka; tak na př. jistě Češka vypovídala m. j.: „Na jaře 1954 mě v táboře Valka posílil jistý Američan od CIC, zda bych nešla zpět do ČSR něco splynývat. Souhlasila jsem. Na hranicích u Zel. Rudý jsem však byla chycena německou policií. Řekla jsem, že si mají zavolat na CIC, onen pán od CIC to však popřel. Prohlásil: tulo paní vůbec neznám. Přišli však svědci, kteří prohlásili, že jsem se s oním pánem přece setkala, takže jeho tvrzení nemůžu souhlasit. Nato tento pán od CIC řekl, že měl se mnou poměr. Po delším čase to vzal zpět a po 11 měsících přiznal, že mě poslal do ČSR, načež jsem byla propuštěna z vyšetřovací vazby.“ * Boh. Martinův získal v N. Yorku cenu „N. York Music Critics“ za nejlepší symfonické dílo 1955. * V liter. soutěži Křesť. akad. Kull. rady na r. 1955 byli odměněni cenami a pochvalou: O. Toman, J. Borová, Jar. Měšťan, Jar. Havelka, V. V. Fanderlík, Rud. Rohan, Ant. Stumpf, J. Zápaloval, Vl. Kladenský, Jar. Drábek, Mir. Smolíkova, Fr. Listopad a J. K. Babý; porota: H. Polivková, V. Stárková, Dr. Jar. Trnka, Ant. Vlach, Dr. Rob. Vlach, Dr. Ant. Kratochvíl, Dr. F. Malina, P. Ovečka, Dr. O. M. Petrů, Lad. Vlášek a P. Želivan; k posouzení bylo 28 prací (básní a j.). * Amer. polit. revue „Facts Forum“ otiskuje již v několika číslech polemiku Jiřího Brady s předs. amer. Výboru svob. Evropy Shepardsonem: J. Brady obviňuje RFE z činnosti, jež prospívá komunistům. * Mařarský arcibiskup Jos. Groesz, který byl r. 1951 odsouzen na 15 let vězení a v říjnu 1955 pak dostal milost, byl nyní přijat mařarským min. předvedou, který mu sdělil, že komunisté nemají námitky, když opět převeze své arcidiecése. * Čeští exulanti v Maroku vydali velmi vkusné franc. protikomunistické letáky, jež 24. 4. t. r. rozdávali před čsl. pavilonem na veletrhu v Casablance. * Některé amer. listy přinesly zprávu, že Jakub Jankovič z Cieveiandu požádal čsl. úřady o rozvod s manželkou, která žije i s 13 letou dcerkou v ČSR. Čsl. úřady rozvod povolily a Jankovičovi poslaly soudní výměr, který Jankovič, jenž se chce v USA znovu oženit, předložil v originále a překladu amer. soudu, který ho však odsoudil k placení 32.50 dol. měsíčně výživného na dceru v ČSR až do dne její plnoletosti. * Dr. A. J. Pluhař se stal ředitelem společnosti Warnock Hersey Co. v Torontě. * Pavel Bartoň Italus Veltruský z Paříže měl v Ústavu Dr. E. Beneše v Londýně přednášku „O vývoji a dnešním stavu koncentračních táborů v SSSR“. * Mir. Švestka uveřejnil ve „Washington Post“ dopis členáři proti návštěvě B a ČH v Anglii. * Nové vedení „Českého srdce“ ve Vídni: ing. Musil, Gregorová, Malechová, Šiša, Jiráva, Soukup a Bouda; byly rozhodně odmítnuty jakékoliv protidemokratické a svobodu potírající tendence. * Zpověď Jan Rubes z Toronty zpíval Kecal v „Prodané nevěstě“ ve Washingtoně. * Karel Erban se dožil 60 let. * Amer. Výbor svob. Evropy vyslal z USA na zasedání t. zv. Org. porobených národů do Strassburgu 15 osob (z RSC Zenka, Procházka, Osuského), což stálo „malíčkové“ 45.000.— dolarů; kdyby raději koupili boty nuznému uprchlíkovi v táboře! * Lina Heydrichová, vdova po býv. říšském protektoru R. Heydrichovi, zažádala v Záp. Německu o rentu pro sebe a své 3 děti, která ji byla nejprve přiznána ve výši 195.— DM měsíčně, v zápatí však byl vznesen proti rozhodnutí protest; záležitost je nyní projednávána před zemským sociálním soudem. * Dr. V. Kyhal vydal v USA životopis sv. Františka z Assisi. * Kulturní rada v exilu uspořádá v červenci t. r. v Paříži schůzku spolupracovníků. * Český malíř Al. Lecoque-Kohout vystavuje v Colorado Springs USA. * Snížkov Rozmarň divadlo v N. Yorku zakončilo první divadelní sezonu 1955-56 veselohrou „Babička Bartlová“

(pokračování na str. 4.)

Nejvíce se musel chechtat Listopad

Poctěno první cenou RFE

Píše Sirius

„Až bude nejhůř vezmi strom
háj cej — ze Shakespeara —
a rozděl jej ber do všech zón
a sněž jej jako pila.“

Rád bych při tom chtěl vidět soudruha Listopada, an pojídá strom jako pila! Jaká sensace. Jaký div, že z takovýchto experimentů lze dostat „dětské nastužení“, které líčí Frant. Listopad na str. 16:.

„Doktor Čajkovský proklepal housle
tříftrtveční jsou
Doktor Čajkovský proklepal housle
nastydla svoboda svléknula se
na archy obilsky velké a krásné
prodával.“

Že ve Svobodné Evropě se svoboda nastydla, není konečně divu. Je se jen co divit, že z činnosti soudruha Listopada ji nechytil fantas. Aby uspokojil Křesťanskou akademii, která byla spoluvydavatelkou jiné knihy tohoto komunistického prominenta, píše Listopad na str. 17:.

„Ty svatá trojice: chleba a cigára
noviny všechno znovu a dokola.“

Patrně dostává Listopad i podpory od Charity k svým velkým příjmům, které mu dovolují potácet se Evropou od Portugalska až po Vídeň sem a tam. Inspiruje ho to totiž na straně 23:.

„Zelíčko něhy Zelíčko charity Zelíčko zeli
Nepozorně hladový nepozorně silný
šel dál až k ohraňčenému majetku
netlouk nevěděl Věděl a měl Měl a“.

Poslední verš je hádankou, protože nevíte, zda netlouk, zda nevěděl, zda „Měl“ či jen „měl“ a hlavně nevíte, co učiní to „a“ se zelíčkem charity. Jaký je vztah tohoto muže k náboženství, což zřejmě bylo směrnaté pro souhlas Křesťanské akademie k vydání jedné jeho knihy, to ilustruje Listopad na straně 25:.

„... Bůh je vydýchán

clowni vedou Krista na přestupní stanici
labutě dotančily. Psi suchary v kapse.“

K podniku, který mu udělil první cenu, soudruh Listopad asi mnoho necítí, protože píše:

„Nečetl jsem americké knihy
nečetl jsem čínsky“

Číst čínsky je ovšem pro Evropana dosti nemožné, ale takhle se zlobit na americké knihy — soudruh Listopad nezapře svou soudružskou minulost.

V jedné slovní kakofonii oslavuje Listopad „Čistící podniky města Prahy“. Na straně 35. osvětluje svou paměť:

„Pamatuji si na mistopis Boha,
rozestřel jsem jej v paiku
nad slepičími schůdky...“

Jaká paměť! Bůh nad slepičími schůdky! Na straně 37. upozorňuje soudruh Listopad, že ličí „skutečnou příhodu“:

Jméno: (tiskacím písmem)
Stav: svobodný
Zaměstnání: nevyplněno
Náboženství: těžké
Národnost: dvakrát přeškrtnuta
Přijel: datum Odešel
Dvě písmena ze známé abecedy
Šestimístné číslo rezitko
(Odkolek pacholek Vysočany štempl)
Jsem Španěl, Španěl jsem
začal zpívat na prefektuře „fandango“
nevěděl vyhodit
ztratili se na vynobraní“.

Listopad ví všechno, ví také na str. 43, že „chodí Abraham a holoubky pěstuje“, na str. 44. hned zase sděluje, že vyměňoval hotely pro pocity“ a „pak náhle vyměňoval hotely z nutností“. Nezaplatil snad za pokoj? Rodná země inspiruje Listopada v slovní sestavě, nazvané „Čechy? Čechy...“ (strana 45):

všichni mrtví noví mrtví živi noví

nežrození
jedi náky p a soudi čas pes psa by nevyhnal
na hřbitov bez galosí kde voják stál“.

Hle — Listopadovy Čechy! Jaká jistě inspirovala pro osvobození! Jaká láska k rodné zemi! Jak povzbudivě v boji proti komunismu!

Tato malá antologie z Listopadova ničení češtiny, básnických pojmů, papíru, by jistě zbytečně znovu požírala tiskařskou čern, již není hodna, kdyby nešlo o jinou věc: za tyto žízaly na provázku, za tyto želvy v galosích, proměňující nad slepičími schůdky, za tento nesmysl, který jen paranoik může považovat za poesii, za tento výsměch české básnické tvorbě, za tento trus, vypouštěný na vše, co je smysl a cit exilu: za to obdržel tento býv. komunist — první cenu Svobodné Evropy!

Není známo jaké kolegium schizofreniků, jež se sešlo pod patronací Ferdinanda Peroutky, mohlo udělit první cenu tomuto výplodu. Nejvíce se asi musel chechtat Listopad, když mu sdělili, že za toto nesouvisele plivání slov obdržel cenu, jež není jen uznáním, ale dokonce značnou peněžní hodnotou!

A tento Listopad je jedním z hlavních spolupracovníků Svobodné Evropy, vysíláče, který prý bojuje za osvobození vlasti! Zde už je každé další slovo zbytečné, zde je nutné zlobit se, zde je škoda papíru pro každou další linku. Ve Svobodné Evropě po vydání a potčení tohoto výplodu je na místě už jen jeden odborník: psychiatr.

dařským a cenovým kontrolorem a později přišli lidé s tím, že se choval k českým lidem ještě hůř, než kontroloři nacističtí. Dnes je prý starostou nár. soc. Sokola v Londýně.

Stejně Vorel chlubí se nejednou a ne před jedním, že pronásledován nemilosrdně české sedláky za okupace pro přestupky proti řízenému hospodářství Říše. To asi proto, že škodili podle tehdejších komunistických podmínek směrce třídinnu nepříteli, nebylo proti nim po květnu 1945 zakročeno, ačkoli Vorla sedláci z okolí Prahy po válce hledali. Vorlův věrný pomocník byl tam nějaký Sima, delegát na krajský sjezd čs. nár. soc. strany v exilu (v Německu) a politická veličina Benšovy strany. V Ludwigsburku proslavil se Sima sběrem podpisů věrnosti pro Radu svob. Čsl. a ukazoval pověření, které měl od Zenkla. To bylo nedlouho před jeho zatčením pro protiamerickou špiónáž.

Ve Stuttgartu byla zavražděna za vlnosti a oloupení jistě Němka. Když byl konečně zatčen Harvan, čs. polit. uprchlík Milan Harvan z tábora Valka, zjistilo se, že mu do Ludwigsburku pomohl vedoucí nár. socialistický činovník Dr. Karel Jeřábek, který byl původcem protiamerické vzpoury, při níž tekla česká krev. Harvan se znalostí s Jeřábkem dovolával, ale když hledali Dr. Jeřábka, byl už vyemigrován v Kanadě. Mohl bych pokračovat dál a dál, protože za svého dlouholetého pobytu v exilu získal jsem mnoho vědomostí a mluvím s mnoha lidmi. Kdybych nebyl již stár a nemocen a mohl z Německa vyemigrovat, našel bych jistě mnoho případů podobných a zajímavých, že všechny ty případy jsou na straně toho středu exilu kolem Rady. Lidé to pozorují a řady na periferii čs. exilu dovede rostou, zatím co z exilového centra, kde se slouží za dobré platy v dolarech, jako na př. u nás v Německu v RFE, vrací se do ČSR jeden agent za druhým.

V. II. Německo.

VĚNOVAT POZORNOST JINONÁRODNÍMU EXILU

Pozornost zasluhuje i výborný protikomunistický list „Exil et Liberté“, řízený známým spisovatelem ruského původu, p. Fr. de Romainville, jemuž se podařilo seskupit kolem redakce řadu vynikajících francouzských spisovatelů a politiků. Starí jmenovat jen takové osobnosti jako Henry Bordeaux, Joseph Denais, Claude Farrere, Henry Lemery, Jacques Lornie, generálové Niessel a Weinand, aby byla zřetelná vysoká úroveň listu.

Dr. V. V., J. Amerika.

„KATOLICI“ V RADĚ

Co ale uniklo pozornosti „katolíků“ z Rady, je korunovace Milostné sošky Pražského Jezulátka v karmelitánské basilice a farním chrámu sv. Terezie Velké na Corso d'Italia v Římě. Slavnou korunovaci vykonal v zastoupení samého Sv. Otce římský vikář kardinál Micara. Ctenář, Itálie.

Jednou větou . . .

(pokračování se str. 2.)

(ztiimováno pod názvem „Příklady táhnou“), v níž účinkovali: B. Helclová, P. Vrbenská, Z. Polesná, Lud. Krejčí, K. Skopal, Jos. Kout, Jan Sůček, J. Bílá a V. Svoboda. * Protestníto meetingu, konaného v Melbourne proti návštěvě B. CH v Londýně, se zúčastnilo přes 600 emigrantů; při té příležitosti několik žen-exulantek zaslalo Bulganinovi a Chruščevovi telegramy, aby dopomohli jejím nejbližším příbuzným k odjezdu do Austrálie ze země za „železnou oponou“; mezi těmito ženami byla i pí. E. Petrovová, choť býv. vedoucího sovětské taj. policie v Austrálii, který před časem Austrálii požádal o azyl. * Otto Pick, býv. personální šéf RFE v Mnichově, jakož i býv. redaktori RFE Jar. Těstiva, Zden. Sedivý, Vl. Stědý, Sychrovský a Skarnicec byli z RFE přece jen propuštěni na podkladě výpovědi z 22. 3. l. r., ač byli po výpovědi na 3 týdny přilázeni do jiných oddílů. * Známy pražský tenis. trenér J. Houba působí již od r. 1951 v Kapském Městě jako oficiální trenér; podle jeho metody (hra dřevěnou pálkou) je dnes vyučován tenisu na jihu afr. školách. * Opat A. L. Onrák z Lisle USA zastal pres. Dr. D. Eisenhowerovi a vicepresidentu R. Nixonovi zvláštní poselství o pronásledování biskupů v ČSR. * Býv. amer. pres. Herbert Hoover označil socialisty v zemích za „železnou oponu“ jako pomocníky komunistů; řekl o nich, že pomáhají postaviti žebřiky, po nichž rudi piráti vylezli na loď a zmocnili se řízení státu; tomuto projevu ovšem rozhlasové stanice RFE a Hlas Ameriky nedělaly ani zdaleka takovou reklamu, jako nedávne konferenci socialistů nebo prohlášením t. zv. svobodných odborů, jež prakticky sice neexistují a jsou pouhým nár. soc. humbukem, jsou však socialistickým podnikem. * J. Josten uveřejnil 23. 3. l. r. v „Čechostaváku“ zprávu „Rakouská vláda protestuje“, v níž Breclav uvádí výhradně jen jako „Lundenburg“, že by po Peroutkových a Stránských námluvách u sudet. Němců náhlá změna kursu? — je sice pravda, že Breclav, ač svérázné české město, za Hitlera patřila do Sudet, přesto jsou však tyto Jostenovy skoky přece jen trochu divoké. * V Melbourne zahájilo činnost české loutkové divadlo a to zasluhuje pí. Untendorfské. * Ve Windsoru u Londýna uspořádal místní odbor Britské rady pro pomoc uprchlákům večer, navštívený asi 500 lidmi; na večírku účinkovalo rovněž osmičlenné družstvo T. J. Sokol Týr a Fugner; o významu Sokola promluvil starosta jednoty Rud. Kopnecký. * Potský exil v Mnichově uspořádal 10. 5. l. r. oslavu svého národního svátku. * V polic. vazbě v Sydney Austrálie je jistý jugoslávský exulant, mající již australské občanství, jugoslávské úřady totiž žádají jeho vydání, neboť prý v r. 1948-49 v Bělehradě zpronevěřil peněžní obnos, rovnající se 1.000.— austral. liber. * V N. Yorku začal vycházet „Bulletin“, měsíčník čsl. soc. dem., jenž oslře kritikuje nár. soc. metody v exilu. * Jos. Sedláček z LS „kompanií“ v Kaiserslautern má těžkosti s německými úřady pro své nedávne „zmižení“, neboť mezi emigranty je názor, že byl v ČSR. * Leopold Hájíček, býv. zaměstnanec RFE v Mnichově, původem z Č. Budějovic, má prý velké potíže pro nejasnosti s peněžními šoky. * Užíjí předsednictvo Slovenské nár. rady v zahrani: předs. prof. Dr. F. Hrušovský, gen. taj. Dr. J. Paučo, členové Dr. J. Mikuš, plk. O. Klement, Dr. St. Magura, Dr. K. Pláček a St. Kramár. * Msgr. V. Hradecký vydal v Římě sbírku básní „Písně a snění“. * Zenklovské „Videňské svob. listy“ oslavily 10. výročí svého vycházení. * Amer. žurnalista Riesel, který se proslavil svým statečným, ostrým útokem proti ovládnutí amer. odbor. organizací gangstery, podniknutým začátkem dubna t. r., stal se obětí gangsterů, kteří ho předpali do očí a obličej a do očí mu vylili vitriol, takže má zohaven obličej a ztrácí zrak. * Frank F. Kozmuplik napsal v chicagské „Nedělní Svornosti“ 15. 4. t. r. v článku „Zaprodává republika, v němž oslře útoči proti Ferd. Peroutkovi pro jeho interview v sudetském novínách, a v němž m. j. říká: „Kdo pověřil Peroutku mluvit za český národ a tvrdit, že lid doma změní své smýšlení vůči Němcům?“, stejně tak Peroutku odsoudit i prof. V. Hlavatý, Čsl. zahran. ústav v exilu, „New Yorkské listy“ a j. ze stejných důvodů napadl Peroutku zenklovský „Nový svět“ (Cleveland USA) 27. 4. t. r. v článku „Nebyla to chyba“, jež je ukončen slovy: „Němci byli odsunuti z českých zemí jen proto, protože si to plně a dokonale zasloužili, a otázka německé přelidněnosti a expanse se nebudě a již nikdy nesmí řešit na útraty českého národa — pravda či ne, Ferdinand...“ * Na bavorských čsl. hranicích požádal o azyl čsl. voják v plné zbroji; krátce nato byla něm. policie vyzvána čsl. orgány, aby se dostavila na hranici v Fassmannsreuthu, kde ji byla ukázána mrtvola čs. vojáka, kterého uprchlý voják zastřelil; uprchlý voják německé policii tento svůj čin přiznal a odůvodnil jej tím, že mu onen voják bránil v úteku přes hranice; byl dán do polic. vazby v Hofu, neboť ČSR nyní žádá o jeho vydání. * Fr. Palous, drive zaměstnanec RFE v Mnichově, pak AFCE v Frankfurtu a konečně LSCo (kompanie) v Kaiserslautern, emigruje do Austrálie. * Nár. soc. Karel Rada z AFCE (American Fund) ve Frankfurtu M. vyemigroval do USA a Dr. Václavík z AFCE Frankfurt se vial do Anglie; AFCE Frankfurt vede nyní Ferd. Deml, býv. člen redakce „Prager Tagblatt“. * Pianista Dr. F. Stein koncertoval s kanadským houslistou J. Verdorem v Montrealu. * Vedení Čsl. klubu v J. Austrálii: předs. F. Nový, mistopř. L. Sýkora, jedn. A. Trávníček, pokl. T. Sladký, zapis. R. Plachý, org. ref. Kadlčík, soc. dp. Maňák, tisk. Janšta, kult. Bůžla, sport. Šatánek, dále Hofer, Miksa, Jureček, Wardová, Toman, Marouš, Neklíček, Vomačko a Harvalík. * Vl. A. Pavlínek a sl. Ingrid Bubliková uzavřeli v Torontě Ont. sňatek. * Dr. K. Jeřábek, známý nár. soc. křikoun z tábora Valka před 5 lety, kde šval české uprchlíky do krvavých akcí proti českým uprchlákům, odmítajícím komunistický Košický

(pokračování na str. 6.)

Svobodná tribuna čtenářů

K OTÁZCE TISKOVÉHO APOŠTOLÁTU

Před časem jeden z předních katolických pracovníků v exilu napsal do „Bohemie“ ostřejší kritiku „Nového života“. Jen málo čtenářů uniklo, jaká změnína se stala v obsahu onoho časopisu za krátkou dobu. Články náboženské doznaly prohloubení a obrazy sv. Otce Pia XII. dnes zaplňují mnohou stránku „Nového života“.

Tak to má být v časopise náboženské, ne-stranické organizace, jakou je Cyrilometodějská liga, neboť náboženské prohloubení katolíků musí se konec konců odrazit i v jejich životě politickém i soukromém vyššími nároky na mravnost. Jak by bylo krásné, kdyby se „Nový život“ dal skutečně na cestu křesťanskou. Zatím však vzbuzuje rozruch předposlední číslo a čtenáři se ptají s úžasem, zdali zvýšenou náboženskou hostilitou není snad úmyslně kryta propagace Satanova. Nedivím se, neboť obrazová loyálnost k sv. Otci poskytuje možnost „Novému životu“ býti počítán za dobrý katolický časopis a tak postaven částečně mimo kritiku. Kdopak může více pomoci nekato-lika Jostenovi-Steinovi k distribuci komunistické literatury z Prahy a získání lehkého vydání, než bezelstní čtenáři „Nového života“, kteří s ohledem na obsah přijímají někdy i dopomnění Jostena jako by přímo schválené sv. Otce? Nejsem-li v redakci „Nového života“ lidé dosti schopni rozzeznati službu Cirkvi od služby nanejvýš pochybné papírem tisícůte zaváženému komunismu, ať redakci okamžitě opustí. Příkrývání obchodů Jostenových komunistických knižek obrazy a články sv. Otce je svatokradož, hodná přísného trestu i kdyby byla páchána některým z kněží. My všichni čtenáři a katolíci jsme před Bohem a Cirkví povinni ukázati na takovéto nečestí. Ba víc. Je naší povinností, jako dobrých katolických křesťanů, žádati o vyšetření, kdo je za takovéto svatokradožné jednání „Nového života“ zodpověden. Sebelepší a sebeodštěnější články Dr. Alex. Heidlera nic nepomáhají, neboť propagování komunisty vydané a zneužívané literatury jménem katolické církve náboženské organizace je největším proviněním na Cirkvi, Bohu i na sv. Otci samém.

Podobná situace je i s náhlým obrácením torontského redaktora socialistického „Nového domova“. Tvrdí se, že v Lurdech byl po kolenou, aby získal krytí z knížků čsl. kněží. Katolické krajany, k nimž se clová přepodáváno svrchu, však ono obrácení člověka s Nekolovou minulostí překvapuje. Aspoň potud, než odvolá nejstrašnější urážky Boha a Cirkve, jichž se v minulosti dopustil, než se bude veřejně kát za svoji minulost a než se bude snažit veřejně napravit škody, které způsobil. Pak teprve bude

místo pro jeho propagandu v „Novém životě“, časopise náboženském a ne-stranickém. Veřejné pokání nutno požadoval proto, že herese Nekolova byla po celá léta páchána veřejně a že další udržování dvojí tváře z Lurdu je neúnosné.

Kdyby „Nový život“ nechtěl pochopiti tyto jasné pravdy, bude zodpověden za nedozrélé mravní i hmotné škody, které způsobí na všech stranách. Zneužívání sv. Otce a sv. Cirkve k podpoře protikatolických osob a směrů bude trestat Bůh. Proto se srdcem naplněným křesťanskou láskou k pobližidlným varují, dokud je čas.

J. Kríž, Kanada.

JEŠTĚ K TĚ PERIFERII ČS. EXILU

Myslím, že už je zde doba, kdy nemlčet o dokazatelných faktech je příkazem lásky k vlasti. K článku Jiřího K. z Chicaga, uveřejněnému v posledním čísle „Bohemie“, bylo by možno snést celou řadu dokladů ze všech míst země, kde má Rada nějakou skupinu osob i sloužících. Všichni vědíme, že Rada býv. opěvovatelů laticka Stalina pokládá sama sebe za středisko exilu a co neslouží jí nebo Radu Free Europe nebo aspoň rudé Praze, to už je pro ně periferie čs. exilu.

Zde v Německu počítá se mezi exilovou elitu i ku př. American Found for Czechoslovak Refugees (AFCE). Nechci nikoho pomlouvat ani žádnému ubližovat, ale rád bych, aby neupadla v zapomnění činnost ani těti nebo čtvrté gardy exilové smetánky. Vedením hamburské odbočky AFCE byl nyní pověřen nějaký Neukam. Byl kantinským v IRO lágru. Tehdy měl za společníka nějakého Sofera, s nímž se pak rozešel. V kantině měl zaměstnané dvě pomocné síly, nějakého Slovaka a býv. něm. vojáka Truku. Podle Solerova vyprávění a písemného dosvědčení bylo v Neukamově kantině provozováno i hospodářské poškození Spojených států — podtloupým prodejem valut. Jistě se Vám budou hlásit svědci, kteří onen valutový obchod viděli na vlastní oči. Truka jezdil týdně do Stuttgartu k pražskému rychlíku, kde užíval velmi podivná spojení. Se vším tím souhlasil i komitét v tom táboře, protože jak Bruner, tak i jeho nár. soc. kumpán Vorel Neukama do kantiny dosadili. Oba dělají teď kariéru u Zenkla a Vorel už obchoduje s komunistickým Československem, jak vidno z inserátů. Nerad bych někoho pomlouval, ale já se pamatuji, že tam byla jednou v táboře schůze, kde Soukup, vedoucí YMCA YWCA, dnes v USA, označil Brunera slovy: Voják republiky, který ze zbabělosti nešel bojovat za hranice, ale pilně kolabnoval s nacismem a pronásledoval české lidi za války! Bruner sám ani nezapíral, že byl za války nějakým hospo-

Zrcadlo domova

Perličky z II. sjezdu čsl. spisovatelů

Motto: „Znova a znova slyšíme tu zaznívat i to z úst některak nevýznamných, že je zapotřebí, aby spisovatel psal pravdu. To znamená, že spisovatelé v posledních letech pravdu nepsali.“ (Jaroslav Seifert na sjezdu).

Pražský sjezd spisovatelů ve dnech 22.-29. dubna t. r. nebyl sice tak bouřlivý jako v Bulharsku, kde Cervenkov, tehdy ještě ministerský předseda, musel uklidňovatí najednou pravdychtivě spisovatele. Nepodařilo se mu to a o několik dní později musel všemocný vůdce bulharské KS abdikovatí ve prospěch „nového kursu“. Ale i přesto byl čsl. sjezd odrazem vnitropolitického vývoje v CSR, který přinesl exilu i domovu mnoho pozoruhodných skutečností, odhalených s obdivuhodnou otevřeností, ovšem v rámci pečlivé důslednosti, zachovávatí vždy marxisticko-leninskou platformu diskuse. Nelze ale obejít, že v historii komunistického Československa se při sjezdu po prvé objevily ostýchavé panické náznaky demokracie, jako na př. tajné hlasování a odmítnutí volby reakce-borce J. Taulera a slopocentního V. Rezáče do nového ústředního výboru spisovatelů.

Dosavadní „tvůrčí práci“ analysoval Dominik Tatarka: „...spisovatel v podstatě zanjel od základu nesprávný postoj, postoj quasi státního úředníka.“ O své spisovatelské funkci říká L. Mňačko: „Nazývali mne sluhou, říkali mi, že mám a musím sloužit lakové a lakové věci“. Tatarka dále o Svazu spisovatelů: „Mně se zdá, že Svaz spisovatelů v dnešní své podobě je organizací spíše průmyslové...“ O době před XX. sjezdem KSSS tvrdí Jiří Hájek: „Nešlo koncem konců vůbec o jedince, ale o systém, vyrůstající z nesprávných teoretických představ, ztotožňujících názorový boj v literatuře třídním bojem ve společnosti“. A J. Pilař: „Hovořil jsem o nezdramé situaci, která v posledních sedmi letech vlivem nesprávného chápání a výkladu socialistické revoluce a její praxe deformovala celý náš život.“ O sebekritiku nebyla během sjezdu žádná nouze, ta byla splněna na více než 100% a západní divák při všech těch „já svoji vinu nechci zapřít, ani zmenšit a omluvit ji mohu pouze tím, co jsem již řekl: chyběla mi statečnost...“ (M. Stehlík), by mohl mít spíše dojem, že je na zasedání Morálního vyzbrojení v Caux, než na sjezdu komunistických spisovatelů v Praze. Kritika a sebekritika, již se nevyhnula ani hlava dnešní republiky Zápotočský, byla dominantním prvkem každého projevu bez výjimky. Kritiky se však obíraly i důvodem, proč „boj o pravdu“ nebyl splňován a Katarina Lazarova odpovídala na poznámku Zápotočského, který nechtěl chápat, že odvaha spisovatele byla v minulosti tak chabá, následně: „Nevím, zda znal (Zápotočský, pozn. red. „B“) nebo zná příčiny, které znemožňovaly říkat pravdu“. O těch pitičinách se na sjezdu rozpráda ostrá diskuse. Na př. M. Stehlík klade otázku: „Byl někdo z nás v životě aspoň vyslyšen? Vždyť poctiví lidé byli vyslyšeni. Byl někdo z nás zavřen? Vždyť i poctiví lidé byli zavíráni“. Michal Sedláček se dotýká i jiných než spisovatelů a tvrdí: „Neskonale hůře bylo ukrýveno malým, prostým lidem, kteří byli za pravdu šikanováni, obviňováni, existencně ničeni i zavíráni“. A spisovatelé? Jiří Havel se zmiňuje o spisovatelích Franti. Mikoláškově: „Byl štván falešnými výpověďmi a falešnými kadrovými posudky ká dlouho, až musel odejít nejen z posledního místa nočního hlídače, ale i ze života, když před tím volal...“ ale nedovolal se.“ Korunu všemu však nasadil Fr. Rachlík: „Nejvíce však to odnesla hudba Dvůrka, musla ji proti našemu oficiálnímu mínění hájit cizina. Nechtěla se nic vědět o Vítězslavu Novákově, o Sukovi, o Janáčkovi a dalších...“ Podivná to svědectví o „Stédré“ podpoře komunistické kulturní tvorby, která je tak často zdůrazňována v komunistické propagandě. Jak šla kritika daleko, dokazují slova Jana Mareše: „Nelze však svalovat všechnu vinu jen na dubléraci instituce. I ve Svazu spisovatelů jsme trpěli oklikovací a zastrávací metody. Trpěli jsme i třeba i s. Nezvalovi, který si na ně zvykal stále více a energičtěji“. Mimo to se hovořilo nejen o rehabilitaci různých spisovatelů,

jako Jiřího Kolára, Franti. Hrubína, Lumíra Čimrného, Kamila Bednáře, Jaroslava Seiferta atd., nýbrž i o tom, že před časem měla potíže i M. Majerová a Václav Kaplický, ale dokonce i mrtví komunisté jako Konstantin Biehl, Franti. Halas a Josef Hora museli být obhajováni jako vzor dnešních literátů. Ozvaly se hlasy o mlčení Vlad. Holana, o nedocenění Kopty a nejlépe to vyjádřil J. Seifert, který položil na sjezdu dva požadavky: „1. Vyzve umlčené a neprávem vyloučené spisovatele, kteří jsou ovšem toho jména hodni, ke spolupráci... 2. Uvažujeme o spisovatelích uvězněných, myslíme na jejich lidský osud. Nemám ovšem práva soudit tu jejich vinu, vinu, chyby, omyly. Ale mám právo, jako český básník vyslovit domněnku, že pykali dost za tyto své politické viny a omyly.“

Spisovatelé však nehovořili jen o své práci, nýbrž i o jiných problémech. A zase Dominik Tatarka se zmiňuje o náborových metodách do JZD: „Byl jsem svědkem, jak na př. orgány veřejné a státní moci naháněly drobné sedláky do družstva“. A potom opět ta sebekritika: „Mlčky anebo výslovně jsem souhlasil se své-

voll, porušováním zákonnosti, kterého se dopouštěly orgány moci.“ O důsledcích dnešní situace na politickou aktivitu se zmiňuje V. Káňa: „Vím, že nám utíká mnoho mladých lidí do politické i občanské pasivity...“, anebo Karel Rosenbaum: „Na přednášku k desátému výročí Slovenského národního povstání přijdu kromě přednášejícího dva návštěvníci“. A pro budoucnost, jako lék na toto vše, navrhl L. Mňačko: „Svezme všechny ty kadrové dotazníky na Václavské náměstí, navršíme je tam a zapálme...“

Dubnový sjezd spisovatelů byl na straně jedné dosavadním vyvrcholením volnosti diskuse a kritiky i vůči ministrům (Hrubin contra Štoll), kterou vždy doprovázela přísná sebekritika a na straně druhé důkazem, že všechny bouřlivé diskuse jsou vlastně jen záležitostí vnitřních problémů komunistické strany. Podle směrnic XX. sjezdu padá kult osobnosti a chabá úroveň kulturní tvorby má být zvýšena. Důkazem toho má být komunistická ideologie se svadivým náterem „nového kursu“. Není to jen vše bouře ve sklenici vody? Vždyť Drda a Nezval sedí na svých vyhrátých místech i nadále. MTP.

Některá další úmrtí

V Praze zemřeli: A. Konvalinková, roz. Šnajberková; E. Dražilová, vdova po předn. Hl. nádr.; Em. Stejskalová z Dáblic; akademik V. Krouza; řed. výzkum. zeměděl. ústavu v Trnávě Mir. Maloch; V. Wagner, mistr pekař; Fr. Plecitý z Prahy-Hodkoviček; Karel Koval, red. „Svob. slova“; Marie Burešová, řed. škol. (72); JUDr. Karel Fajoun; JUDr. Jos. Trykar, vicepres. kraj. soudu; Leop. Voinšák, roz. Slabá; Marie Rolíčková z Poděbrad; Ljubica Liewaldová; M. Hanzlová; prof. Jan. Škoulá; V. Hodina, vrchní číšník z kavárny Berger; Fr. Nebovický, M. Bílá, vdova po českob. ev. duch. správci na Smíchově; B. Čapková-Weinfurterová; Max. Poppr; JUDr. Em. Ordung; Anna Bedrnová, vdova po řed. školy; Jar. Skřivánková, roz. Šimerková; hud. skladatel Jos. Kroupa; Jan. Valečka, vrch. taj. min. vnitra; MUDr. Michal Bohín; Fr. Pajer, býv. obch.; Fr. Vlasák, mistr klemp.; Fr. Nebovický; prof. PhDr. Viktor Kripner; Anna Hirschová. — V uranových dolech u Příbrami zemřel polit. vézeň ing. Fr.

Richter, býv. řed. akc. spol. Ciba, Praha; v Kunraticích u Prahy zemřela A. Herrová; v Litomyšli Jos. Doležal (88); ve Hvězdonicích n. Sáz. Jos. Marek; v Nalžovicích Fr. Urbanová; v Tuchoměřicích býv. gymn. řed. Jos. Vinš; ve Velešlavíně M. Strnadová; v Černošicích u Prahy Ant. Čumrda.

V. ŠIROKÝ K NOVÉMU KURSU

Při zasedání ÚVKSS dne 10. t. m. stvrdil V. Široký oprávněnost odsouzení Slánského a Clementise, i když obvinění z tituismu odsoudil jako falsifikát „bandy Benie“. Dále vyhlásil m. j. rozsáhlou decentralisaci státního aparátu, odsouzení osobního kultu, reorganizaci trestního řádu a opět uvedení v úřad vyšetřujících soudců, větší pravomoc slovenských orgánů, boj proti nacionalismu a nakonec ve své řeči obhajoval Široký společenství s SSSR. „I když došlo tu a tam k omylům a chybám“ bezduchým přebíráním sovětských metod, které se přý již nebudou opakovat.

Z DOMOVA VE ZKRATCE

ÚV Čsl. spisovatelů: Beneš, Branislav, Burianek, Drda, Fikar, Hájek, Hrubín, Jariš, Káňa, Kaplický, Kohout, Kundera, Macák, Majerová, Marek, Mikulášek, Nezval, Noha, Nový, Otčenášek, Pilař, Pujmanová, Rachlík, Říha, Sedláček, Seifert, Sekera, Stehlík, Hečko, Jlorov, Jesenská, Karvaš, Kostra, Lapčák, Lazarová, Maluška, Mihálik, Mínač, Plávka, Rosenbaum, Štítnický, Tatarka, Žáry, Rybák a Vrba, Rezáč a Tauler neprošli. V Praze byla dána do provozu osmibarevná osetlová rotačka, největší v Evropě. V CSR jsou konány přípravy na okresní spartakiády. Ústav pro jazyk český dokončuje „Příměsí slovník jazyka českého“ (8. díl), jenž bude mít celkem asi 250.000 hesel. Slovník je zpracován ze 6 milionů výpisků hesel, jež byly pořízeny během 50 let. CSR navštívil řed. Ústavu koloidní chemie frankfurtské univerzity a přednesl několik přednášek. V Mnichově byla otevřena filiálka ČEDOK. V Modřicích u Brna je na ploše 20 ha budována kanalizační čistárna, první toho druhu v CSR, v níž budou z odpad. látek a splásků z Brna vyráběna umělá hnojiva. Plzeňská Skodovka (nyní Leninovy závody) dodala ocelárnám a válcovnám v Brandenburg-Vých. Německo moderní válcovnu drátů. Zdr. Fierlinger navštívil Jugoslaviu. Pražský tisk přinesl oslavné články na premiéru Suchoňovy opery „Krůňava“, jež byla uvedena v Augsburgu Německu; Slovák Suchoň přijel na premiéru z CSR. V Praze opět vychází ústřední list TSO Sokol, nesoucí název „Sokol“. Holandská firma Beers odebrala z CSR již 25.000 motocyklů. Mordechaj Oren, býv. vůdce izraelské strany Mapaim, který byl v r. 1951 při návštěvě CSR zatčen v souvislosti s Rud. Slánským, byl nyní propuštěn z vězení a vykázán z CSR. CSR dodala Egyptu m. j. zbraně i 19 motor. torpedových člunů. K. Krolla napsal v Rudem právu 6. 5. t. r., že na koncertu Pražského jara 1956 do volného projevu zbývá jen 5—10 vstupenek, ostatní skupiny „listkami“, kteří je pak prodávají za dvojnásobnou cenu. V tontěž čísle RP píše F. Mazáč z Brna, že si koupil v obchodě mlýnek na mák, než ale došel do ul., rozbil se mu bachelitový trychtýřek. Náhradní však nemůže nikde dostat. Všude mu řadí, aby si koupil nový mlýnek, náhradní díly se prý nevyrábějí. V Praze bylo propuštěno z vězení 20 býv. soc. dem. funkcionářů. Mají být propuštěni i další soc. dem. předáci. U některých našich výrobků, zejména u těžkých strojů, jsou nestojně kvalitní součástky. To je zejména nápadné u traktorů. Některé výrobky byly lehkovážně určeny pro veltrh, ale muselo být už doma každému zřejmé, že ve velké konkurenci těžko obstojí. — „Rudé právo“ 30. 4. 1956 v článku „Zápisky z milánského veletrhu“. „Rudé právo“ z 30. 4. t. r. přineslo dlouhou reportáž „Tvář i tvář nepříteli“, v níž je líčeno, jak byl dopaden vedoucí podzemní skupiny Fr. Slepnička, jenž se prý skrýval u sedláků Jiřího Balouna ve Zdaru na Sedláčsku, u Vilímka ve Všeticích na Benešovsku, u Nohejla ve Velké u Příbrami atd. Dále je líčeno dopadení Boh. Kellera, Slepničkova spolupracovníka, jenž se hájil po-

hici do poslední kapky krve — ač obklopen —, takže ho dostali až mrtvého. Rovněž je líčeno dopadení Al. Hajduka, který prý byl vyslán ze Zap. Německa jako agent do CSR, a zatčen J. Hubschmana z Děčína, jenž prý za pomoci svého bratra, který je zaměstnán v uran. dolech, pašoval na Západ uran. rudu. Ant. Zápotočský udělil 10 Řádů republiky a 98 Řádů práce. V KID Sokolovo jsou vyráběny malé lokomotivy bez topeniště. Jsou poháněny párou, kterou tankují jako automobily benzin. 40 atmosfér páry stačí prý na 8 hod. jízdy. Pražská „Lidová demokracie“ přinesla zprávu, že rudý maršál Zúkov asi navštíví USA a to ještě před prezidentskými volbami. K Pražskému jaru bylo vydáno 6 nových pošt. známek. V Praze začaly vycházet „Noviny vnitřního obchodu“. Na Václavském nám. v Praze je staven nový hotel Jalta. Sudet. Němec Ing. Dr. Herbert Gierk, hlavní inženýr řetěncových sklár, byl komunistickým režimem vyznamenán za své prac. zásluhy. V Praze byla otevřena výstava „Jos. Capek a kniha“. Křeslo min. nar. obrany po Dr. A. Čepičkovi, jenž byl zbaven všech svých funkcí, převzal gen. B. Lomský. Lidová strana v CSR razí heslo: „Co lidovec zemědělec, to vzorný družstevník“. V Praze byly letos obnoveny tradiční studentské majáles. Německý evang. farář Niemöller dostal v Bratislavě čestný doktorát. Arthur London prohlásil po svém propuštění z vězení zástupci Routerovy tisk. kancel., že byl k doznání své viny donucen morálními a duševními nátlaky, že však přesto zůstává komunistou. Komárenské loděnice dokončují stavbu 20. osobní lodi pro SSSR. V Ostravě vyšlo číslo komunist. polit. měsíčníku „Červený květ“. Státní cenu Kl. Gottwaldova s titulem „Laureát“ obdrželi Jos. Rudinger, Ing. M. Zaoral, Dr. J. Honzl, Dr. Ing. P. Svoboda, Ing. A. Delong, Ing. Vl. Drahos, Ing. J. Chamrád, Ing. A. Měchura, Ing. L. Čudlý, J. Václavík, Ing. M. Vltavský, K. Kovářik, Ing. J. Dědek, Dr. Ing. Fr. Otásek, V. Vrána, V. Závada, J. Otčenášek, A. Moyzes, Ad. Záhorský, V. Hložík, J. Bzdůch, M. Rejzhořová, J. Šarsova, V. Kašlík, L. Nováková, S. Levá, V. Dobias, E. Penniger, H. Stárková, H. Jochová a B. Macák. Pražská „Práce“ přinesla zprávu, že Marian Klčo (úředník v Bratislavě) a ostravský horník Jurik jako pohraničníci zaskočili dva Čechy, přechající přes hranice do Bavorska a střežbou je donutili k vzdání se, načež je spoutali a odevzdali StB, za což dostali vyznamenání. Je třeba si dobře pamatovat jména takových horlivců. V Hodoníně se prý budou stavět lázně pro léčbu jedovou vodou, jež se vyskytla v některých sondách na okolních naft. polích. „Rudé právo“ 5. 5. t. r. v článku „Další krok k upevnění čsl.-jugoslávských vztahů: „Dobré vztahy mezi našimi zeměmi byly však zkaleny po r. 1948, kdy nepřátelům socialismu se podařilo vyprovokovat roztržku a narušit přátelství a spolupráci mezi Jugoslavií a zeměmi socialistického tábora. Nespravedlivě těžká obvinění vůči představitelům Jugoslaviie byla při jednání vedoucích sovětských státníků v Bělehradě objasněna a byli odhaleni jejich zločinní původci.“ V r. 1956 bude v

Co se změnilo?

Dne 4. května t. r. byl čsl. obyvatelstvu dán k dispozici návrh směrnic KSC pro druhou pětiletku. Jak málo se v CSR změnila skutečná situace, dokazuje právě vydání těchto směrnic, neboť: 1. je předkládá KSC, která tedy stále si osvojuje právo hovořit jménem státu a dokonce bez spolupráce vlády aneb zodpovědných státních úřadů; 2. směrnice pro vypracování plánu jsou uveřejňovány až v květnu, ač provádění plánu bylo zahájeno již 1. ledna t. r. Při tom, kdyby měl být splněn požadavek „Práce“ z 5. května, že každý občan má možnost dát k plánu své připomínky a kdyby tyto připomínky měly být brány opravdu vážně, znamenalo by to, že s prováděním plánu by se muselo začít aspoň 1 rok po jeho faktickém zahájení. To však právě je typickým zjevem dnešního vývoje CSR, kde se nerozhoduje o tom, co se již začalo, nýbrž se jen připouští možnost zpevnění a zdokonalení již předem komunisty určeného plánu. V tom je kořen t. zv. uvolnění. Komunisté odstraňují malichernost primitivů, a to nejen v tom, že připouštějí diskusi o pětiletém plánu, nýbrž i v celkovém veřejném životě. Kritika a sebekritika se dnes již uplatňují nejen u malých, nýbrž také u vedoucích činitelů komunistického režimu — Zápotočského a jeho ministry nevyjímaje. Celkem nepřekvapuje tedy ani kritika činnosti poslanců Národního shromáždění, kterým je vytýkána neaktivita, nepoužívání práva interpelací, zanedbávání povinnosti vůči voličům, atd. Při 4. plenárním zasedání ÚRO nabyla převahy tendence, že není možno vidět v oborové organizaci státní moc, nýbrž, že ROH se musí starat o zájmy pracujícího lidu, řešit jeho starosti a bránit jej proti mnohdy špatně vypracovaným a přehnaným normám, plánům a pod.

I otázka poměru k SSSR se dostává opatrně na přetles a v „Práci“ ze 6. 5. t. r. se m. j. píše: „Dogmatické, mechanické papouškování šlo dokonce tak daleko, že heslo, o sovětském vzoru, drahé všem poctivým lidem, bylo profanováno na málo vkusných nálepkách na zápalkách... Sovětské lidi se nikdy netajili s tím, že i oni se mohou od nás leccemu naučit. Ale byly u nás takové nezdramé tendence, které se to snažily zakrýt, které se z našeho vztahu pokoušely udělat poměr chybičjich žáků k neomylnému... Mnoho jsme se pravidli tím, když jsme v Sovětském svazu viděli jen to růžové...“

Zavedení nového kursu odpýkal zatím pouze Alexej Čepička, který postoupil své křeslo novému ministru nar. obrany B. Lomskému, aby tak sám zmizel v propadlišti, přikrytém železným mřížím. Zmizení Čepičky však dokazuje, že CSR není zatím ochotna následovat příkladu Polska nebo Maďarska a vyměnit ve svém vedení aspoň část personálu, který se tak horlivě a bezohledně podítozoval Stalinovi.

Bylo by však chybov popírat, že v CSR nejsou prováděna určitá uvolnění a že tomu tak nebude i nějakou dobu v budoucnosti. K čemu to povede, dá se dnes těžko odhadnout, ale určitě uvidíme brzy vnitřní situaci v CSR jasněji, když čsl. hranice se otevou mnohým západním návštěvníkům k cestám do CSR i jiných kom. států. Komunistické noviny ztrácejí část své doktrinové šedi a přinášejí konečně mnohou zajímavou zprávu. Mluví se otevřeně o tom, že „je nutno vrátit lidu do novin a noviny lidem“ („Práce“, 3. 5. t. r.). Dočítáme se nyní, že v CSR se také krade, že existují opilci, že stoupá zločinnost u mládeže, kolik tun uhlí se vytěžilo za měsíc, a dokonce, že v okrese Plazy u Plzně ztratila KSC za rok 1955 305 členů a získala pouze 31 čekatelů (RP 16. 4.) a že také i komunistické vojenské sílačky se ve vzduchu sraží, jako na př. u Opocínku u Pardubic. Bankrot, košického projektu HUKO, který se čsl. veřejnosti tak přísně tajil, je dnes v novinách volně diskutován a tak v příštích měsících se dozvíme ještě mnohé, co až do XX. sjezdu bylo drženo přísně pod pokličkou.

To vše se nedotýká zintenzivnění čsl. zahraničních styků, podle vzoru SSSR. Brazilská a francouzská vládní delegace projednává v Praze možnosti zlepšení hospodářských styků, finský svaz průmyslníků se setkává se zástupci čsl. průmyslu, s Jugoslavií se vyměňují vládní delegace, iránská kulturní delegace jezdí po CSR a „Pražské jaro“ přiláká řadu západních umělců. CSR se zúčastňuje veletrhů v Paříži, Miláně, Cusabance a jinde, zástupci Čsl. Cerveného kříže navštívili Bonn, atd. Export jede na plné obrátky a v pražských novinách čteme denně o všemožných technických novinkách a vynálezech, i když jsou mnohé na Západě již dávno známy. Průmyslová výroba a zdokonalování techniky jsou dnes i v budoucnosti programem nejpřednější, kterému právě komunisté přinášejí největší a pro Západ mnohdy nesnadno pochopitelné oběti. T. j. rozšíření svobody jednotlivce. Jak jinak bychom si totiž mohli vysvětlit poznámku Zdeňka Lavičky v „Práci“ ze 4. 5. t. r., že nemůže v reportáži nácviku vojáků na oslavy 9. května děle pokračovat, neboť mu v tom zabraňují bezpečnostní reletent nějaké továrny, kterou vojáci procházeli na cvičišti. vp.

Redakce odpovídá

RFE, Mníchov: O případu Hájíček a Ján Lomovic jsme již informováni. Vaše další zpráva o incidentu na hranicích souhlasí.

J. H., Německo: O prof. Misurovi jsme informováni. Nabízíme podklady i fotoobrazem zasléte. Vaše poznatky z Vidně zaujímají. Zpráva o voj. plánovací úřadě v Brně neobvykle zajímavá. Prosíme všechny podrobnosti.

Dr. O. K. O., Kanada: Článek Dr. H. Koželuhové jsme přestali uveřejňovat, jelikož se začala obírat myšlenkou návratu do dnešní CSR.

J. N., Německo: Dík za informace „Desider Kopecký“. Případ Fr. Zahradníčka s doklady znám. K ostatním bodům sdělíte podrobnosti. K bodu 6. sdělíte, kdy a kde byl soud.

H. K., USA: Za upozornění děkujeme. Do archivu píšeme. IWO a Julius Firt nás stále zajímají.

O. P., Australie: Dr. Hynek znám z tábora Murnau. Píšeme na uvedenou adresu.

Mr., Německo: Děkujeme za informace o aféře M. Kaválka-Kantora se zvukovým pásem. Sdělíte podrobnosti, kdo z Američanů v RFE byl doposud informován o předvádění onoho „soukromého“ zvuk. záznamu ve studiu RFE. Uveďte všechny podklady. Případ velmi zajímavý jak pro exil, tak hlavně pro Ameriku, která tento „boj proti komunismu“ platí.

CSR předvedeno 132 film. premiér. Z toho 23 filmů českých, 37 sovětských, 37 ze zemí sate- litních a 35 ze zemí Západu. Tak na př. franc. filmy podle Maupassanta „Bel ami“, Sartrův „Počestná děvka“, „Hrabě Monte Christo“, italské „Cesta naděje“, „Kronika chudých milenců“, „Vila Borghese“, „Umberto D.“ z angl. „Richard III.“ a j. V Karlových Varech byl pro Mezinár. festival vybudován první čsl. biograf se širokým plátnem. V Praze je otevřen první čsl. biograf, jenž bude hrát zahran. filmy v originální verzi bez titulků.

DAŠÍ ÚTOKY PROTI „BOHEMIÍ“

Pražský komunistický tisk neustává s útoky proti „Bohemii“. Tak na př. „Československý svět“ z 15. 3. t. r. ostře napadl „Bohemii“ a Fr. Janíka-Horáka, nazýváje ho „zrádným utečnickým prominentem“ a placeným spojencem západoněmeckých revanistů; dále časopisy „Dikobraz“ 23. 2. t. r., „Rudé právo“ 5. a 6. 5. t. r., „Práce“ 6. 5. t. r., jakož bratislavský rozhlas 16. 4. t. r. a pražský rozhlas 4. 5. t. r.

Zmizel M. Butor

BENEDIKT

V Austrálii zmizel Michal Butor. Byl zahradník v Thorntonu, jeho žena byla Australanka. Měli dvouletou dcerku Ruth. Dne 23. února t. r. odjel z Thorntonu taxikem do Melbourne. Od té chvíle jeho žena nemá od něj žádných zpráv.

Případ Butora prošel australským tiskem. Paní Butorová dokonce vyhledala čsl. konsula v Melbourne B. Hálu, který jí odmítl odpovědět, s poukazem, že nezná anglicky!

Dne 23. března t. r. odjela z Melbourne loď do Janova, na které rudý agent Fr. Čáslavský si odvážel do rudého ráje osm českých obětí z Austrálie. Soudruh konsul reportérovi „Herald“ dokonce tvrdil, že nevydává žádné čsl. cestovní doklady osobám, vyjma těm, kteří přijedou na olympiádu do Melbourne. Na jaké cestovní doklady tedy uvedených osm obětí opustilo Austrálii, když na australský pas jel pouze Fr. Čáslavský? Další otázka soudr. Hálovi: Proč každé číslo pražského „Hlasu domova“ informuje český exil v Austrálii, že cestovní papíry vyhotoví čsl. konsul v Melbourne nebo v Sydney? Na jaké cestovní doklady odejel na př. Pátek, soudruhu Hálo? Někdo lze australské veřejnosti, neždá se Vám, soudruhu Hálo?

Nejrozšířenější australský večerník „Herald“ též poznamenal, že verbířem pro návrat do rudé CSR je sám soudruh konsul B. Hála. Soudr. B. Hála na toto veřejné „nařčení“ do dnešního dne zatvrděle mlčí. Tedy je asi pravdivé. Vypověděla-li USA dva sovětské diplomaty proto, že vyzývali býv. ruské příslušníky k návratu do SSSR, jsme zvědaví, jaký postoj zaujme australská vláda, když je prokazatelnou věcí, že čsl. konsul Hála veřejně a neskrývavě láká české emigranty zpět do rudého „ráje“ — což je věcí protiústavní, vymykající se z rámce jeho konsulárního posláním v Austrálii!

Každopádně soudruzi v Praze nebudou mít žádnou radost z prozrazení akce konsula Hály. A zvláště ne z případu Butorova, který je surovým rodinným zločinem. Odjel-li Butor lodí s Fr. Čáslavským zpět do CSR, nebo jel-li lodí o několik dní předem, na věci nicého nemění. Rozhodně „Hlas domova“ tentokrát bude mlčet o příjezdu „slavného navrátilce“, neboť před celou českou veřejností se bude za případ Butorův stydět.

Česká jednota v Melbourne ujala se veřejně patřání po zmizelém Slovákovi Butorovi, který má v CSR dva bratry a pět sester. Bohužel — celý případ Butorův zůstal ležet „ad acta“, když někdo z Janova oznámil, že jméno Butor se na lodi nenachází, na které prý jedou jen dva v Česli. Tedy šest Čechů i s Fr. Čáslavským asi během cesty skočilo do moře a utopilo se!

Případ Butorův zásluhou České jednoty v Melbourne dostal se i do federálního parlamentu, ve kterém ministr immigration H. Holt přislíbil, že celá činnost rudého agenta Čáslavského bude prošetřena, neboť se jedná o australského občana. V Melbourne není ještě známo, kdo verbířskou úlohu agenta Čáslavského převzme. Prozatím rudý bos Hála verbuje sám.

Zrcadlo exilního tisku

„HLAS DOMOVA“ [socialistický — Melbourne] 16. 4. 1956 v rubrice „Dopisy redakci“: „(t) testě do Evropy není co psát... Je tu jen jeden zajímavější pán, se kterým jsem mluvil jen jednou, ale to mi stačilo... Pán se jmenuje Štefan Šabík, má australský pas a jako jede do Kanady. Mílo to má čsl. pas a jede domů. Za války byl tajným v Bratislavě a, jak mi hrdě oznámil, střílel jen komunisty a Židy. Po válce samozřejmě zdrhnul, ale teď s tou amnestií si řekl, že by se ráději vrátil, zvláště proto, že má dva bratry taky u tajné policie. Čsl. konsul od něho vzal 100 liber, že mu je převezde do CSR. Pan Šabík si voze kufří látek na dary a podobně a peníze si pro jistotu nechává ve Vídni.“

„ČESKOSLOVENSKÝ ZÁBAVNÝ ZPRAVODAJ“ [reklamní časopis I. J. Šarouna — Toronto (Ont.) březen 1956 v rubrice „Čtenáři dělají noviny“: „Upozorňujeme však, že politické a nebo osobní (útočné) dopisy zásadně uveřejňovat nebudeme. Zpravodaj je časopisem nepolitickým, nestranným a nezávislým.“

„VÍDENSKÉ SVOBODNÉ LISTY“ [nár. soc.] 27. 4. 1956 v článku „V cizím zoldu“: „Skupina lidí, kteří jsou vydržováni pražskými komunistickými penězi a ještě nedávno si říkali, že jsou nestraniční a nadstraniční, zaplavují nyní krajskou veřejnost spoustami komunistických listůvín, ve kterých vyzývají Čechy a Slováky v Rakousku, aby 13. května volili komunisty.“

„NOVÝ ŽIVOT“ [měsíčník CML — Řím] květen 1956 v recenzi knihy Dr. F. Chvojnického „Problém odsunutých Němců“ od A. H.: „Ať už tedy řešíme zásadu odsunu theoreticky tak či onak, musíme jako křesťané vážně projevit svou lítost nad tím, jak byl u nás odsun ve skutečnosti prováděn. Pro budoucnost máme právo vyžadovat, aby bylo za všech okolností zajištěno obecné blaho a aby mu byla dána

přednost i před úplnou a ucelenou nápravou minulých křivd, které byly způsobeny jednolitým. To je běžná zásada katolické mravouky.“ — [Pozn. red. „Bohemia“: Dr. F. Chvojnický je pseudonym katol. kněze Dr. Felixe Mikuly z Clevelandu USA, a pokud je nám známo, pod značkou A. H. v „Novém životě“ psává katol. kněz Dr. Alex. Heidler z Mnichova.]

„DEMOKRACIE A SOCIALISMUS“ [soc. dem. — Londýn] květen 1956 v článku „Československo-německé soužití“ od Al. Jůzy: „Otázka zmatného t. zv. „humánního“ odsunu Němců nevyřešila otázku našeho lepšího sousedství s Německem, o jehož přízeň v důsledku narušení rovnováhy ve světě a zejména v Evropě se ucházejí USA, V. Británie a Francie, a stejně tak SSSR. A my? Také se ucházíme o přízeň Německa, o přátelství mocí, která hájí a představuje v dnešní alianci svobodných národů ideu svobodné Evropy, k níž se jako demokraté hrdě hlásíme. V exilu však máme lidi, kteří ještě dnes, jako dříve, nerozeznávají realitu od snu a legendu od historické pravdy a věří, že revize politiky z r. 1945 znamená popření existence Československa, o jehož politické a sociální struktuře se nebude asi rozhodovat v gremiu politických slepců či machiavellistů. Že to nebudou ani Hlavatí ani Ripkové, to je myslím každému jasné.“

Vydavatelství „Bohemia“ byl vydán 1. svazek politické revue

SBORNÍK BOHEMIA

Ve Sborníku je zastoupeno 10 známých exilních autorů vynikajícími články. Mimo články původní jsou ve Sborníku otisknuty i 4 nejzajímavější úvahy, jež byly uveřejněny v „Bohemii“ v r. 1955. Cena DM 4.— (1.— US dolar). Objednávejte v redakci „Bohemia“.

Konec panslavismu v exilu

V r. 1954 byl zneklidňován exil výhružnými dopisy pod hlavičkou „Slavjanská domovina Černá ruka“. Již tehdy upozorňovala BOHEMIA v čís. 22/23. na možného autora, který byl na základě grafologického posudku v únoru t. r. soudem usvědčen. Obžalovaný Louis Saterus-Wilk nebyl však odsouzen, ale na návrh soudu dán do psychiatrického vyšetření. Dne 4. května t. r. rozhodl zemský soud v Kolíně n. R. (soudce Dr. Lierfeld, státní zástupce Dr. Scharfberg), aby panslavista Saterus byl předán do ústavu pro nervové choroby. Saterus tvrdí, že popírá autorství dopisů. K panslavismu se však hlásil i nadále, méně však ke krádežím a podvodům, za které jej čekají ještě i jiné

soudy. Přesto, že je S. německo-polského původu, pochází z Katovic, vydával se za občana SSSR a žádal o zákrok u vyslance Zorina, aby jako ruský občan se mohl vrátit do SSSR. Německý soud, v přelíčení, které trvalo přes 10 hodin, se přes veskeré urážky ze strany Sateruse choval příkladně objektivně a ukončil tak panslavistickou činnost „Slavjanské domoviny“, známou také ve spojitosti s „Hnutím Lužických Srbů“ komunistického agenta Málka, „Slonzácké ligu“ a českých konservativistů J. Grévera — von Vikanova, posudkem o pokračující schizofrenii, nemoci kterou trpí mnohý politický lantla.

Svejdovi stipendium pro ukončení studií v oboru historie. V Mnichově zemřel JUDr. Hans Schar, býv. advokát z Bilmu. Do čsl. oddě. RFE v Mnichově předsídlil z newyorské redakce Holešovský (pseudonym Jaroslav) a Zdeněk Eliáš, oba perouťkovští socialisté, v Clevelandě se rozšířila zpráva, že do RFE mají být přijati i 50 letý Dr. Felix Mikula — který se pro nové místo kvalifikoval patrně štvavou protiněmeckou brožurou „Problém odsunutých Němců“, kterou nedávno vydal pod pseudonymem Dr. F. Chvojnický —, ted. nár. soc. „Nového světa“ Václav Hlynar a Zdeněk Klein-Pražák, jenž je znám z Ludwigsburku (Jägerhof) jako kolporter nár. soc. tiskovin a v Clevelandě se nyní ideově hlásí k národní socialistickému spolků „Věrní zůstaneme“, podle zpráv, jež se rozšířily mezi krajany v N. Yorku, má Miloš Rechcigl, býv. nilyňat z Mladoboleslavska, převzít zemědělské vysílání v RFE, jež dosud vede Dr. Martin Kvetko; Rechciglovu dosavadní práci v zemědělské sekci Peroutkova Prac. sboru Rady svob. Čsl. má převzít Dr. Dostál, který nedávno předsídlil z Kanady do N. Yorku. Manželka Vl. Klapyky, který je v radovském Sdružení v Mnichově referentem pro rozdělování amer. darů másla, syru a suš. mléka, otevřela v Mnichově obchod textilem. „Nedělní Svornosti“ otiskla 18. 3. t. r. z „Bohemie“ básně V. Sourka „Spi, Havličku...“ Nové vedení Evropského studijního klubu v Americe: předs. Jiří Havelka (dříve Jos. Šámal), místopř. Jar. Richter, jedn. Jan Hlátek, pokl. Jan Píkhart, zapis. Jar. Moudrý, čl. výb. Ing. Kovanda, p. Kupka a sl. Grablerová, smírčí komise Dr. Parma, F. Harvánek a pi. Grablerová, rev. účt. Podhajský a Duspěva. Býv. red. Sedivý z RFE emigruje do USA; do USA hodl. vyemigrovat i býv. red. RFE, Dr. Mrázek. Pražský „Čsl. svět“ uveřejnil článek „Valná hromada krajanů v Hamburku“, v němž je m. j. zpráva, že hamburský spolek „Svornost“ napsala do Prahy slib věrnosti „svému poslání a svému národu“, jak bylo již sděleno v „Bohemii“, valné hromady „Svornosti“ se aktivně zúčastnili i úmyslem do „Svornosti“ zapojit i exulanti z Čsl. sdružení v Hamburku i Malý Hloučka a Milan Sebek. AECF (American Fund) propustil 30. 4. t. r. vřeh. účinního Ed. H. Dewalda, což odůvodnil tím, že jako česko-amer. organizace jej nemohou dále jako Němce zaměstnávat; ve výpovědi je uvedeno: „Združujeme výslovně, že jediným důvodem Vašeho propuštění je, že jste Němec, neboť s Vaší osobou, Vaší schopností, Vaší píli, obch. a správné technickými znalostmi jsme nadmíru spokojeni. Je Vaší zásluhou, že účinnost, jež bylo v důsledku nedostatku personálu velmi zanedbáno, je nyní a jour, což se Vám v důsledku Vašich rozsáhlých znalostí podařilo v krátké době.“ Býv. personální šéf RFE v Mnichově O. Pick odjíždí do Anglie. Pi. Šnižková se vrátila z USA do RFE v Mnichově, kde je hlasatelkou s měs. platem 400.— dol. Sudet. Němci esapořádk v Norimberku o svalodárných smlouvách Sudetským den. česlo se tam asi 110.000 sudet. Němců.

Co říkali včera?

„Neváháme znovu zdůraznit, že si nehodláme nikdy plést či slučovat účtu ke generalissimu Stalínovi s velmi kritickým postojem k ministru Nejedlému či Kopeckému. Že jsme a chceme být přáteli SSSR nikoliv proto, že jeho vedení je v rukou komunistické strany, ale pro jeho postoj k nám v našich nejtěžších dobách, pro jeho příspěpi k našemu osvobození i pro zároky, které nám může jen on poskytnout. Neváháme také zdůraznit, že generalissima Stalina si vážíme nikoliv proto, že je vedoucím činitelem komunistické strany SSSR, ale proto, že je dobrým vůdcem svého národa, že je přítelem našeho státu, že je jedním z těch státníků, kteří se skutečně upřímně snaží o světový mír a v neposlední řadě také pro jeho slova: Jak si to uděláte, tak to budete mít. To jsou naše důvody, důvody nemarxistů, a jsou čestné.“ — [„Vývoj“, časopis Výkon. výboru čsl. strany lidové, 7. 12. 1946 v redakčním článku „Úkoly a výsledky“. Šéfredaktorem byl tehdy Pavel Tigríd.]

*

„Československo odvážilo se velkého díla socialisacního, jehož nezbytnost mnohokrát jsme se pokusili vyloučit a na jehož zdaru jsme všichni zainteresováni. Režim, který toto dílo provádí, jest vykonavatelem nutnosti a zasluhuje vsi podpory, také té, již si sám může poskytnout, bude-li v olázkách. Týkajících se spravedlnosti, jednoty s jasností, jež se od něho očekává. Není dnes těžko hmotně překonat ty, kdo jsou proti socialisaci. Ale lépe jest překonat je i morálně, poněvadž dvojí překonání vždy jest lepší než jedno. Nepřipustíme úšklebek na tváři reakce, která má všechny příčiny nenávidět snahy o rozšíření morální základny režimu.“ — [Ferd. Peroutka v článku „Hlubší smysl“, „Svobodné noviny“ 3. 2. 1946.]

VÁCLAV SOUREK:

APRÍLOVÍ HOSTÉ

V Indii — ble, bandity! Nadávali na Brity! A v Londýně za to Briti spaly jim v cestu kvití...

V Indii si boty zuli — Korunou však bylo frašky, když do komnat v Buckinghamu v lakýrkách šli dělat šašky.

Tak si Západ křesťanský punc vtiskl své dekadence: Tam — pohanští otrokáři, zde — počestné Excellence...

STALO SE V MELBOURNE

V českém exilním tisku pronikla zpráva, že p. ing. Jilek ze Sydney navrhuje, aby Češi v národních krojích na olympijských hrách zastancovali besedu. Pokládám tuto zprávu spíše za aprílový vtip, než abych podceňoval p. ing. Jilku s nevědomostí, že nezná rozdíl mezi olympijskými hrami a nějakým sokolským sletem či spartakiádou. Tuto notickou nepíši z nějaké škodolibosti, když vím, že soudruh konsul v Melbourne nepovolí a policejné zakáže bratřím nést veřejně českou vlajku k pomníku padlým v den 28. října.

Ale to nejdůležitější a nejsensacnější teprve přijde. Mařarští exulanti v Melbourne konají předběžné přípravy k slavnostnímu přivítání rudé maďarské výpravy. Mařarští exulanti své neobvyklé sympatie již hluchně projevíli při návštěvě tří rudých oficiérů-běžců, že se o tom dozvěděly všechny australské noviny. Jako zástupce České jednoty byl jsem pozván tímto podivným přípravným komitétem k předběžným přípravám. Ale okamžitě, striktně a veřejně jsem mařarský návrh odmítl, aniž bych se tákal výboru České jednoty. Mařarští přišli na špatnou adresu.

To by byl skutečně pěkný obrázek a myslím též vrchol koexistence, jaký si ani v duchu soudruzi v Moskvě nepředstavovali. Jen si představte maďarské exulanty s čardášem a muzikou vítati rudé oficiery z Budapeště. Čsl. Sokol vítati soudruha plukovníka Zátorka, který jistě, tak jako za olympiády v Helsinkách, si neodpustí učinit jeden reklamní veřejný meeting v rámci austr. komunistické strany, a Ukrajince a Kozáky v národních krojích vítati koexistenční apoložty z Moskvy. Byl by to pěkný galimatjáš. Zaplať Pán Bůh, že ve Victorii je poměrně ještě dosti bláznů! Neboť kdyby se to uskutečnilo, kampaň jinam s tímto exilním paplby!

P. N., Australe.

K SOKOLSKÉMU SLETU VE VÍDNI

Ve dnech 17.—18. června t. r. oslavují komuniste ve Vídni 90. výročí vídeňského Sokola. Z Prahy přiblíbila účast delegace v čele s býv. starostou ČOS Truhlářem. Tyto oslavy nemají však nic společného se sokolským sletem, který se koná rovněž ve Vídni a také v X. okrese a na který přijede několik delegací ze Západu. Vídeňští komuniste se snaží vzbudit dojem, že oslavy jsou společné, tedy jak komunistických tak i nekomunistických Sokolů a z toho důvodu vydali několik anonymních falšovaných letáků.

BOHEMIA, list Českých demokratických federalistů, vychází jednou měsíčně. Redakce: Kuhn-Ehrenfeld, Hansemannstr. 54-58, telefon 5 58 38. Návštěvní hodiny: pondělí — pátek od 14 do 15 hod. Vedoucí redaktor a odpovědný zástupce listu Fr. Janík-Horák. Majitel a vydavatel Vl. Pekelský. Příspěvky se nevracují a nehonorují. — Toto číslo bylo vydáno 29. května 1956. Tiskem Buchdruckerei J. Deschler, München 5, Baaderstr. 56.

Jednou větou...

(pokračování se str. 4.)

program, uveřejnil v torontských „Našich hlasech“ (vydává L. Průdek) článek, v němž primitivně „potírá“ knihu J. M. Kolára „Listy nemému příteli“, v níž je skvělým a odvážným způsobem rozptýlva duše českého člověka. Dr. B. Chudoba sdělil redakci „Bohemia“, že skutečně zaslal Ant. Zápotockému dopis, v němž se uchází o udělení Leninova řádu; jak bylo již uvedeno v poslední „Bohemii“, Dr. Chudoba v dopise napsal m. j. „Pane presidente, dovoluji ucházet se o Leninův řád. Jak známo, tento řád je propůjčován všem těm, kteří se vynikajícím a prozřelým způsobem zasloužili o blaho Sovětského svazu a kteří statečně bojovali proti jeho nepříteli... Jsem samozřejmě nekonečně hrdý na to, že jsem již před 11 lety mohl vyjádřit to, co nyní řekl soudruh Nikita Chruščev...“ — jelikož se red. „B.“ zdálo nemožné, že by Dr. Chudoba napsal tak podivný dopis, vyslovila v posledním čísle „B.“ domněnku, že se možná jedná o podvůl a falzifikát; Dr. Chudoba pravost dopisu však nyní sám potvrdil. ♦ Nár. soc. „Nový svět“ (Cleveland USA) napadl 27. 4. t. r. některé spolupracovníky „Bohemia“. ♦ Jostenův nár. soc. „Čechoslovák“ a socialistický „Hlas domova“ otiskly zprávu, že Phllis Chudá (dříve Šisperová) se rozvádí se svým manželem J. Chudým; zpráva je jednak lživá a jednak je zámerným zasahováním do rodinného smulu manželů Chudých a to asi jen proto, že pí. Chudá odmítla postoupit J. Jostenovi výhradní právo pro vydání knihy svých zážitků v čsl. vězeních; tak jednáji právi dědicové TGM, jehož se denně dovolávají. ♦ „Půlnoční parient“ od E. Hostovského bude ve Francii zhlínováno. ♦ V Chicagu začal vycházet „Zpravodaj Sdružení čsl. exulantů“, který se neztotožňuje s Radou svob. Čsl. ♦ Masarykův klub při Chicagské universitě uspořádal o velikonočních vlnouh kultural výstavu českého exilu, na níž byla zastoupena díla výtvarného umění, hudby a hlavně literatury včetně řady exilních časopisů, mezi nimi i „Bohemia“; o zdar výstavy se blavně zasloužili Pavel Kolda, Milo Šámal, Zdeněk Hruban, Jos. Anderle, Jan Hajda, Vl. Kipolec a jini; výstava má být putovní a má být uspořádána i na jiných amer. universitách. ♦ Čsl. socialistická strana v Rakousku uspořádala 22. 4. t. r. oslavu 50. letého trvání jednoty „Máj“, již ve Vídni založili známi průkopníci socialismu Klapka a Steiner, a to jako kulturní středisko české menšiny. ♦ P. Václav Soukup, kněz z pražské arcidiecése, jenž je nyní v Belg. Konqu, uveřejnil v „Novém životě“ z května t. r. zajímavé líčení své misie v Africe a potíží při stavbě malého kostelíčku v pralesích. ♦ Jos. Němecek, předs. radovského „Sdružení“ v Mnichově, se mní stít obch. zástupcem; zlí jazykové z jeho okolí roztrhují, že tím chce jen krýt svoji politickou a mimopolitickou činnost. ♦ Na „Empire State Building“ v N. Yorku je konstruován největší

reflektor světa, mající sílu 2 miliard svíček. ♦ Soc. dem. poslanec Kalbitzer vnesl v bonnském parlamentě při debatě o přátelské smlouvě s USA požadavek, že ve smyslu 8. článku této smlouvy je nutno, aby RFE opustilo Záp. Německo. ♦ Čsl. nár. rada americká připravuje vydávání angl. tisk. služby, jež by měla za úkol v amer. tisku čelit tendencím zpravám a reportážím návštěvníků CSR. ♦ Jos. Bouša uveřejnil v „Novém světě“ v Clevelandě článek proti prodeji kanad. obilí Východu; článek podepsal za Nezávislý prac. výbor pro osvobození CSR v Clevelandě, jenž ním s Radou svob. Čsl. nic společného. ♦ Ústřední svazy „Landmannschaft“ vyhnaných Němců podaly ostrý společný protest proti udělení mezinár. Karlovy ceny W. Churchillovi, jež mu byla předána 10. 5. t. r. za přítomnosti presidenta prof. Heusse a kancléře Dr. K. Adenauera; v protestu se praví m. j., že Churchill je svou účastí na Jaltě a Postupimí spoluzodpovědným za vyhnaní 12 milionů Němců z jejich domovů a vlasti. ♦ Býv. četnický strážmistr Karel Senberger (nár. soc.) vyemigroval z Landshutu Německo do USA. ♦ Vysídlení Němci, usazení v Bavorsku, ostle protestují proti úmyslu dosadit na místo intendantu Bavorského rozhlasu Waltra von Cubeho, který se již mnohokrát postavil proti zájmům vysídlených Němců a i národních exulantů; bavorský ministr Walter Stain (původem z Moravy) k tomu prohlásil, že bude-li Cube jmenován intendantem, podá demisi na úřad ministra. ♦ Soc. dem. Jos. Marek, prof. na universitě v Pittsburghu USA, napsal prohlášení, odsuzující marxismus. ♦ Jar. Fejfenčíková byla zvolena předsedkyní Čs. ženské nár. rady v Chicagu. ♦ Koncem srpna t. r. bude v Kolíně R. uspořádán Den německých katolíků. ♦ Některý exilní tisk přinesl v posledních týdnech zprávu, že Dr. Ad. Plachý, který je levicově orientovaným stoupencem nár. soc. Rady svob. Čsl., byl propuštěn z římského rozhlasu a zatčen; Dr. Plachý je v římském rozhlasu doposud zaměstnán a v březnu dokonce zastupoval Čechy při tisk. konferenci o CSR, uspořádané redakcí „PACE E LIBERTA“ a „Internazionale per la liberta“, kde mluvil asi v tom smyslu, že po Benešovi a Janu Masarykovi byl on největším hrdinou v pražském ministerstvu zabíhan. a to až do 17. září 1949. ♦ Štefan Andreanský, mařarský exulant, žijící v Bruselu, býv. soc. dem. a v exilu viceprezident Mařarského osvobozovacího hnutí, jehož presidentem je gen. Farvaš, ustavil nyní v exilu soc. dem. skupinu, která vyjednává jako politická složka s komunistickou mařarskou vládou o návrat do Mařarska, při čemž rázi heslo, že po změnách a zavržení teroristického stalinismu je návrat národní povinností. St. Andreanský byl v polo-vímě dubna z Farvašovy skupiny vyhozen; je zajímavé, že Andreanský vyděl i v Bratislavě. ♦ Washingtonská universita udělila Jiřimu